

כלים כל בעלי בתים פרק יז

אמרי הכי הווי רמיז לקבל וכלי קבול מועמתיך ככל שהוא סבא כיון דהתכה לקבלה לכולהו כתיבון ואיני מיטמא עד שיזילא כולו והכי אמרי' בהובין ד' כ"ה דהק קפיו' בקבא לא הוי כלי קבול עד שיזמק את סלו כיון דגלי דמתי' עליון לקב וכדפי' לקמן פ"ב מ"ז :

שבהוך חלול הקנה . וקמ"ל דלא תימא דמשהוילא מהקנה מעט כביי . הרי כבר יש לו צ"ק ויק"מ . קמ"ל דכיון דדעתו ליקח הכל עדיין אויבו כלי עד שיזילא כולו . ואפי' כגולמי כ"ע אויבו מדלא נמנר חללו :

כלים אלא על"ש שמהו"ק ז"ל כתב שם שהיא תוספתא ונראה שגם טעות סופר שם בדפוס ששם הביא הרמב"ם ז"ל שתי צבות המתחילות שסופרת הקנה שהתכה וכו' הראשונה היא משנתנו והשנייה היא תוספתא ומה שכתב שהיא תוספתא פ"ד דכלים דלייניו פ"ד דצ"מ דכלים ושסופרת דמתני' נשמטה היא ספק אמר בתוספתא דחלו' ת"ק דידיה אמר משמכוס ויקבב :

מן הסורה מקום דוק ותשכח ומכל מקום נראה דמתני' ר' יהודה

הלכתא גבירתא כללא דפרק יז

משנה יב מלא תרוד רבב סמת ונריס בננעים וכותבת בוי"כ . כולן שיעורין בהיותן גדול שנמצא :
משנה יג כלי שנעשה סבריות הסיס אסק"פ רק בחיבור לו קצת מגדולי קרקע . באופן שאילו הו' שניתן מדבר המק"פ הו' נפסא א' בשנסמא חבירו . מק"פ :
משנה יד הנכרא ביום א' מק"פ . והנכרא ביום ב' אין מקבל טומאה . ובג' מק"פ . בר' הו' אסק"פ רק איהו מן מק"פ מד"ס . וכל הנכרא בו' לא רי שמק"פ . אלא שאפשר שיהיה טמא בעצמו :
משנה טו ב"ק כ"ש מק"פ . וב"כ משכב ומושב . אפי' רק כרי להטעין עליו מק"פ . כלי מעור שלא נתעבר כראוי . או כלי העשו מנייר מק"פ . ב"ק שעשו תינוקות לחוקי מק"פ . כשהטעו בשעת עשייתו לחשימשן . אבל מעשה שלהן בלי מחשבתן . או מחשבתן בלי עשייתן לא מהני :
משנה טז אף ב"ק שעשהו לתכלית אסור מחשב ב"ק ומק"פ :
משנה יז ב"ק שנעשה כרי שיעמוד בחיבו אדם לא מחשב ב"ק לק"פ . רק בנעשה גם לקבל בחיבו גם שום דבר : משחות . ופנסק . רק כוש בהן ב"ק מש . אפי' בלי דפנות וקופות מק"פ . אבל בעקום קצת באצבעיהו . אע"פ שעשהו כן לקבל שום דבר מה לא מחשב ב"ק . ולא גורין הא אפי' הא . מהצלת קש או שפופרת קש . אף שאינו מתקיים זמן מרובה . מק"פ . ורק מהצלת מעט שפחיש מהר ומתפרק . אסק"פ . ואע"פ' בידים למשכב ומושב . אע"פ שאינו בני קיום . מק"פ מד"ס . אע"פ דכל ב"ק אפי' קטן מאד מק"פ . אפי' קנה שדרך לחללו כולו מהטות שבהוכו . אם חללו רק מקצתו אסק"פ . ואפי' נגלטי כ"ע לא היה עדיין (כספ"ב) . עד שחיללו כולו :

פי"ז משנה א שיעור נקב הספרי ככלי שסוף של בע"ב היינו כשהוא גדול כמציארימון . דרוץ מקופה דמשערין כדלא הוי לתשמישה שבתחלה :
משנה ב וכ"כ חמת . ובית קצרות . ובית רעי . כולן משתערין בדלא חויון לתשמישן תחלה :
משנה ג וכ"כ סלי פת . משתער במוציא כבר . פשוטי כ"ע דסק"פ מד"ס כשמשמשם לאדם וכלים . צריך שיהיה לו צורת כלי :
משנה ד הוא דנשאר במוציא רימון . זה דוקא במחוקת הכלי כיון ג' רמנים בצמצום . אבל כלי שמחוקק פחות מזה לר"ש שיעור נקיבתו ברובו :
משנה ה במוציא יית סני . והכי קו"ל . ובנפרץ קצת משפתו ג"כ סני במוציא יית דרך הפחת . וכל זה אפי' יש ב"ק תחת הנקב או הפחת . ורק בנפרץ מכל השפה סביב בשוה או בנפרץ ב"ק מק"פ :
משנה ו רמון הגל' שיעורו ברימון בינוני :
משנה ז שיעור ביצה בכל מקום הוא בינוני לפי מראית עין המשער :
משנה ח וכן גרונרת בכ"ש שיעורו בינוני :
משנה ט וכן שיעורי ית . שעורה . עדשה . פרע . כולן משערין בינוני :
משנה י אמת בנין כבידמ"ק . וכן אמת כלי ביהמ"ק . כל שנתנה בהן התורה מדה . כולן כבינונית דהיינו בני ו' מפרסם :
משנה יא מרות הלח והריבש שבמקדש מודרין במדה קפנה . אבל הקומץ בכל יום וחגיגה בוי"כ . ובמלא לוגטיו בוי"כ . וב' מעורות לעירוב . הכל לפי האדם :

ציונים

א' השירה . מנחה נ"ה :
 ב' מדרת מבחוק . מ"ח :
 ג' מ"ב ס"ב ס"ב :

חלופי גרסאות

א' נמדרת ומבחוץ נמנחה :
 ב' ובהיא מבחוק . מ"ח :
 ג' מ"ב ס"ב ס"ב :
 ד' לובבין . לובבין כלי :
 ה' לובבין . לובבין כלי :
 ו' לובבין . לובבין כלי :
 ז' לובבין . לובבין כלי :
 ח' לובבין . לובבין כלי :
 ט' לובבין . לובבין כלי :

ראשון לציון

פ"ח משנה א' (ת"י ר"ש ר"ח) :
 ר"ש שזרי אומר כו' אפי' יונקן הלכה כר"ש שזרי במסוכן ובתחומת מעשה של דמאי' אהך סמוכו וכ"כ התוס' ס . ויש ט"ס במימרא דהתם בחולין דגריס' כ"מ ששנה ר"ש שזרי במשנתנו . ואין לגרוס משנתנו דבהדיא קאמר

הדושי מהר"ח

פ"ח מ"א (ת"י ר"ח) :
 ר"ש שזרי וכו' וכ"כ התוס' כו' ע"ל וקיצר הרב דהלא ר"פ הוא אחרון ולמה לא עסקי במיני רק התוס' עם כתבו הפסע דמעשה רב ע"ש ואני מוסף עור דהתם פ' כן רב אש רואי אחרון אחר רב פסא :

תוספות אנשי שם

פ"ח א' ר"א מודים כו' נראה דלאי מודים קאי' אהך דכרי על וביניהם אינו נמדד וכפי' פ"ק דתמיהם כ"כ פירש"י ג"ה' מודי ר"א או אגב

משנה אחרונה

פרק יא א וביה אומריס נמדדת מתחין . סברין אותה כאלו היא בתוך כלי גדול ואם אויבו תמחין מ' סאה עכוהים אפי' שהיא אינה מחוקת . רש"י כ"כ כ"ה ד' מ"ד : רש"י אומר אס' היו הנגלים גבוהות מפה . אבל פחות מעטפת אמרי' בעומתה לצד להקל כמ"ס הר"ב פ"ד דהלכות

תוספות יום טוב כלים השירה פרק יח ר' עובדיה מברסגורה

פרק יח א א השירה . נמדדת מבפנים . דתן לעיל (פ"ז) בפרק כל כלי עץ שהמחוקק מ' סאה בלח שהן כורים ציבש טהור והיינו אמה על אמה ברום ג' אמות . והכא קמפלגי כ"ד מודדים לב"ש מודדין חלל שבפנים ולא עובי הדפנות והשולים . ולכ"ה הכל מודדין חוץ מעובי הרגלים ולבצויס שהוא הזור שעל השפה . ולר' יוסי מודדים אף עובי רגלי השירה והלבצויס . ולר"ש אס' אין רגליה גבוהים טפח מודדים אף האזיר שבין רגל לרגל . והלכה ככ"ה

פרק יח א א השירה (א) ב"ש אומרים נמדדת מבפנים . ובהיא נמדדת מבחוץ . מודים אלו ואלו שאין עובי הרגלים ועובי לזבובין . נמדד . ר' יוסי אומר . מודים שעובי הרגלים ועובי לזבובין . נמדד . ר' וביניהם (א) אינו נמדד . ר' שמעון שזורי אומר . אם היו הרגלים גבוהות ממחוקת מ' קאמר במשנתנו . כ"מ ששנה קאמר . וגם בתוס' דהתם מוכח דל"ג במשנתנו דהא מיידי ענה פלוגתא דרש"י דכפ' במה מודליקין

מלאכת שלמה

אותה כאלו היא עומדת בתוך כלי ואם מחוקק אותו כלי מ' סאה פהורה השירה ואע"פ שהיא אינה מחוקת מ' סאה דקסברי אף ענייה נמדד עמה והמוכני אינו נמדד עמה להשלים דרואין כאלו ניטל המוכני ואח"כ תנתן השירה לתוך הכלי ע"כ : ועובי לזבובים . לבצויס הוא ה"ל שעל השפה . וט"ו

פרק יח א ובהיא נמדדת מבחוץ . פי' רש"י ז"ל צבחה פ' כירה דף מ"ד דרואין אותה כאלו היא עומדת בתוך כלי גדול ואם מחוקק אותו כלי מ' סאה פהורה השירה ואע"פ שהיא אינה מחוקת מ' סאה דקסברי אף ענייה נמדד עמה והמוכני אינו נמדד עמה להשלים דרואין

יבין

בגדלה וכבדה של שירה . למה לא נלרפס לשיעור המדה : (ד) לזבין הוא הנקרא ב"ל' לייטטט או נעזימם שבולט לחוץ משפתה סביב . וכ"כ הרגלים המרובצים בולטים בכל זיית טפי מעובי הדפנות . דאע"פ שגם הם מוספים בגדול וטכד הכלי אפי' כיון דהך אינן בכלל דפנות של החלול . והו"ל כגוף אחד שחיברו להמטה שאינו מוערך להשיעור הג"ל . מיהו נ"ס' דכסוי שלה ודאי שייך לחללה כהדפנות ונמדד עמה : (ה) דס"ל דכיון דכל עוביין הוא כנגד עובי הדפנות . כרפנות עממן חשיבין ומלטרפין : (ו) האזיר שבין רגל לרגל מה שבולט מהן מתחת השולים . ובכלל זה . האזיר

תפארת

שדיו ששמשחוקק מ"ס אמק"פ . והיינו שהוא אמה על אמה ברום ג' אמות (לעיל דפ"ז) . וכן כלי עוד או עלם שמשחוקק מ"ס אמק"פ . רק במיוחדין למדרס אף שמחוקק מ"ס נעמאליס צעומתת מדרס . וכל זה רק בפק ג' מיני כלים . אבל כלי מתכות אף שמחוקקין מ"ס מקבלין כל עומתה (ע' נמיס מ"ג מלניס) : (ב) דס"ל דרק חללו נמדד בשיעור הג"ל . אבל אין עובי הדפנות ועובי הרגלים בכלל מדידה הג"ל : (ג) דס"ל דכיון דהא דאמק"פ היינו רק מדיס בו כוזה (כספ"ו סי' י"א) א"כ כיון דעובי הדפנות הג"ל מוספים

יבין

פ"ח א' הוא ארון עץ עם רגלים . שדיו ששמשחוקק מ"ס אמק"פ . והיינו שהוא אמה על אמה ברום ג' אמות (לעיל דפ"ז) . וכן כלי עוד או עלם שמשחוקק מ"ס אמק"פ . רק במיוחדין למדרס אף שמחוקק מ"ס נעמאליס צעומתת מדרס . וכל זה רק בפק ג' מיני כלים . אבל כלי מתכות אף שמחוקקין מ"ס מקבלין כל עומתה (ע' נמיס מ"ג מלניס) : (ב) דס"ל דרק חללו נמדד בשיעור הג"ל . אבל אין עובי הדפנות ועובי הרגלים בכלל מדידה הג"ל : (ג) דס"ל דכיון דהא דאמק"פ היינו רק מדיס בו כוזה (כספ"ו סי' י"א) א"כ כיון דעובי הדפנות הג"ל מוספים

ישראל

בגדלה וכבדה של שירה . למה לא נלרפס לשיעור המדה : (ד) לזבין הוא הנקרא ב"ל' לייטטט או נעזימם שבולט לחוץ משפתה סביב . וכ"כ הרגלים המרובצים בולטים בכל זיית טפי מעובי הדפנות . דאע"פ שגם הם מוספים בגדול וטכד הכלי אפי' כיון דהך אינן בכלל דפנות של החלול . והו"ל כגוף אחד שחיברו להמטה שאינו מוערך להשיעור הג"ל . מיהו נ"ס' דכסוי שלה ודאי שייך לחללה כהדפנות ונמדד עמה : (ה) דס"ל דכיון דכל עוביין הוא כנגד עובי הדפנות . כרפנות עממן חשיבין ומלטרפין : (ו) האזיר שבין רגל לרגל מה שבולט מהן מתחת השולים . ובכלל זה . האזיר

הקמרון . מ"ח ע"ג .

תוספות רע"ק
 פ"ח משנה ב [אות סד]
 הרע"ב ד"ה בזמן
 שבוהוב . ובסי' לרבר
 האסור . וסי' שמשערוקא
 בומן שיש עליה מעות
 אבל אין עליה מעות א"ע
 דהיה עליה בבח"ש שרי
 לגורו ואתאי מתני' כר"ש
 דליה ליה בני דאקסאי
 גב' פ"ג דשבת [ר"ק ס"ד]
 ע"ב וע"ד ר"ק מ"ו ע"א :
 [אות סה] בא"ד שהיא
 עיקר הלה . ובהוי"ו
 הי"ש"א פ"ג דשבת כתב
 בשם רבינו אפרים דמיירי
 בשיש בשינה פירות או
 כלים ורובן בשא"ש
 נשמטת הר"ל כלי אחר
 ונעשה בהם לדברי איסור
 ולדבר השומר וכו' .
 לטרוו ע"ש :

בו דל"כ אין כאן הללה שהרי הגג מאהיל על הטירות מלמעלה אל
 כגון שנקנסה לבית הקברות וכו' [זה שהגהת' גובה במקום עובי
 שהיה כתוב בפ"י הר"ב מפירש"י זה הגהתו] והקשו התוס' דמי יציא
 טומאה על הכלים ומפרש ריב"א דמיירי שפיר דקיימא השירה באהל
 המז ומקשה למיך פתיל . ואע"ג דכלי
 עץ אינו מלייל בלמיד פתיל [כדפי' הר"ב
 בפ"ט מ"ב] היבא למקבלת מ' סאה
 מלייל כדתנן לעיל רפ"י . ואין ל"ל דמוכני
 יש לה בית קבול אלף פשוטי כלי עץ
 הוא ויש נקב בשירה גדולה והכלים בתוך
 השירה והמוכני תופסת שם וממעטת
 אותו נקב עד שאין נשאר פותח טפה .
 וקאמר כיון דנשמטת אינו ממעט
 דדוקא כי מבטלו שם ממעט וכו' ומיירי שאינו סוחס כל הנקב דאם סוחס כל הנקב אפי' אינו מבטלו שם סוחס . כדתנן צבוק פקק
 צתרא דשבת . בימי אבא שאול פקקו את המאזר בטפית והתם לא בטלוהו שאם בטלוהו בשבת היה חייב משום בונה דהא מוסיף על
 הבנין אלף ודאי בלא ציטול מיירי ואפי"ה סוחס . ולר"ה דמפרש מוכני בסיס שהשירה מונחת עליו . מיירי דיש בשירה נקב מתחתיה
 כנגד המוכני והיא צבית הקברות והטומאה נכנסת דרך נקב בשירה ואין המוכני מלאת כיון שהיא נשמטת ואין מבטלים אותה שם ומיירי
 נמי שאין סוחמת כל הנקב כו' וז"ל דמיירי שאין הטומאה כנגד הנקב דכשהטומאה נגד הנקב אפי' אין צו פותח טפה בוקעת ועולה
 וכו' [ועיין פ"י דאהלות מ"ב] : **הקמרון** . פ"י הר"ב ענין קובה כו' . ועיין במשנה ז פט"ו ומ"ש שם : **ראש תור** . פ"י הר"ב
 רואין

תוס' אנשי שם
 עושן כחובה עשה . לפי'
 ראש שם' התי"ט א"ש לכן
 כחובה חל לפיכך ויביא
 לר"ק דחוק ולומר דכחובה
 היינו תללי שבין העצים
 הווא"ס כמון למכרה
 ונכנסים בהיקף שלה . (כ"ג) :

משנה אחרונה
 לגיזין דלכרנה האמר משמט
 לקדשה לחמונו כפ"ל ולא
 ראה דכרי רש"י במקומו .
 וגם על הכ"ב ב"י יש
 לתמוה שכתב בל"ח ס"ס
 פ"ע דלכרונסל את הכסוי
 שלא נחטון להניח בגיזות
 על הכסוי רק על הקדשה
 דאפי' וכו' הוא ללא לר"ק
 דאפי' הניח במחטון ערי
 דהבא הניח התעור על
 המוכני במחטון . ובל"ח
 ר"ס רמ"ו כתב התנ"א
 גמרו בתי הקטוב גדלת
 שצבית מותר לפתוח גדלת
 ולנעול שאינה צבית
 שהגלת עפלה לגיז וכו'
 בגמ' שם והיינו כמו כסוי
 של הקדשה . וכן כותב
 לדגרינו בפ"ס ש"י .
 וב"ל דלחייב נשמטת כמו
 שמוחר לפתול המוכני
 פ"ג מותר לפתול השירה
 עומה וכו' הוא דהשירה
 אינה צבית וכו' בגמ' הוא
 לפי שמתו דהמוכני הוא
 צבית והשירה בלא התעור
 מותר . ולשמטתו עניינא
 מותרים אלף שפשי'
 הח"א"ש כתב שאן בליטת
 כשמטת מותר לפתול
 המוכני ובלבד שלא יזין
 השירה ממקומה וגם
 התנ"א שם כתב בנשמטת

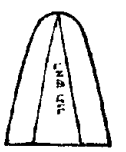
מלאכת
 צבוב המשניות גרס' מלאת וכן בפ' כירה פ"י דאם השירה צבית הקברות
 וכו' כדפי' רע"ז ז"ל א"ג במוקף למיך פתיל מיירי ומונחת באהל המז והכלי
 בתוך השירה והיא נקובה גדלה מקום שהמוכני חופפת וממעטת אותו הנקב
 הר"ש ז"ל : ביצד מודדין אותו ראש תור . פ"י הר"ש ז"ל הקמרון
 טובר מכל זך מעבר לדופי השירה כי הוא רחב יותר מן השירה וכשנא למדוד
 חלל הקמרון שהוא כנגד השירה מותר חוט מראש הכותל של השירה עד
 למעשה של ראש הכיסה וכן מלך האחר והחלל שבין החוטין הוא מודד
 והרמב"ם ז"ל פ"י דלפ"י אין הכיסה עוברת על דופי השירה מודדין כמו

אין גוררין השירה כשהמטות צבוכני . וז"ל מין להם זה . אפשר שהבין דאין גוררין דמנתי' אשירה קאי . ואינו כן דטלה צבוכני איירי דאינה תיכור ואין נמדדת ואין מלאת ואין גוררין
 אותה כולה צבוכני אחרת . ודע שהפוסקים בל"ח ס"ס ש"י מדמין שם כים החפור כנגד ומטות צבית למוכני שאינה כשמת . וכשהכים קשור ואינה תיכור דמי לנשמטת דמוכני . ולכן
 פסק התנ"א שם לפי שטחו דכתפור עכ"פ הכים אסור להניח יוד צבוכני . ובאינו תיכור אסור לפתול הנבד . ולפי שמתני' לעיל נראה דכתפור עניינא מותרים . ובאינו תיכור צבית אסור
 והנגד מותר . אלף שפיקר דמדין הכים כנגד למוכני . לפ"ד ז"ל דמוכני שהוא לר"ק לשידה ומשמטת לה ופילה לו לר"ק אינה צבית שהטפל אינו צבית כדפי' לעיל . אבל הכים
 אינו שפשי' כנגד וכו' חל משהם באפי' נפשי' הכים למטות והנגד לנבד ואפי' תיכור באינו תיכור דמי והכים אסור והנגד מותר : ונמדדת עמה . למחי' דפי' הר"ב דמוכני הוא כן
 שהשירה יושפת עולו היא כשפיה הכלים דלמחר למוכני . ואינו נמדד עמה . ול"ל דל' יופי נקטי' . ומיהו הראב"ד מפרש מוכני שבנין אחר שהיא למעלה וכל שמתים השירה ע"י המוכני וה"ש :
 בזמן שהיא קטוע תיכור לה ונמדד עמה . ואילו מלאת עמה וגוררין אותה בשבת שפיה וז"ל אמאי שפיה וז"ל שייך ספא לחימך הני וטייר . דלא ה"ל לחימך כלל אלף הקמרון עליה הני

יומן שבתובה מעות . דכלי צפני עומה היא . ובסיס לזכר האסור
 אבל אם אינה נשמטת שרי מאחר דלא הוו בתוך השירה ש"היא עיקר
 הכלי : קמרון . ענין קובה שטושין על גבי השירה : נמדד עמה .
 להשלים מ' סאה : ביצד מודדים אותו . כשהוא [קבוע] : ראש
 תור . באלכסון דהאי קמרון אינו כנגד
 כל השירה אלף כיפה כנגד מקלת חללה
 וכשנא למדוד איירה רואין כאלו חוט
 נתון באלכסון מכותל השירה עד ראש
 הכיסה

בזמן שיש בתובה מעות י . ואם אינה
 נשמטת י . חבור לה . ונמדדת עמה י .
ומצלת עמה באהל המת . וגוררין אותה
 בשבת אף על פי שיש בתובה מעות .
הקמרון שלה י . בזמן שהיא קבוע י . חבור לה . ונמדד עמה . ואם אינו
 קבוע . אינו חבור לה ואינו נמדד עמה י . ביצד מודדין אותו י . ראש תור י .
 ח"ב . בתובה נשפט שם עליה . אינו חבור לה כהה"ל י"ג ע"ג לה .

שלמה
 שזיירתי קמרון והוא לפי שעניול הכפה אין עשין
 אותה צבוח יש שטושין אותה בחלי עגול ויש שטושין
 אותו קרוב להיות חד מלמעלה לכך נתנו מדה אחת
 לכולם . אם אינה יכולה לעמוד השירה בלא הקמרון
 סאורה אפי"ה שאינה מקבלת והרמב"ם ז"ל פ"י שהקמרון
 מכביד עליה ומטה אותה לזך אחד ואינה יכולה לעמוד
 השירה בפ"ע אל"כ כשמכת עתה עכ"ל הר"א ז"ל : ביצד מודדין אותה .
 פ"י כולד מודדין השירה הנו' לעיל דתנן ומדדת עמה . ה"ד יבוסק ז"ל :
 ומנבני

יכין
 הכא שאם המוכני שהיא פשוטי כ"ע . ואינה מהודקת להשירה . סוחמת
 קצת מהנקב . באופן שלא נשאר מהנקב פתוח רק פחות מטפה . והרי
 אין נכנסת מאהל לאהל בפחות מטפה [כאלהות פ"ג מ"ז] . עכ"פ כיון דלא
 מבטל התם לר"ק סתימה . שתייה סוחמתה לזמן מרובה לא מהני סתימה .
 הא אם היה המוכני סוחמת כל הנקב שבהשירה היתה מלאת [ועי' ב"ב
 ז"ב כ"א . ומ"ש בזה בס"ד [אלהות פ"ו מ"ב] . וק"ל זי לפי' זה דהני המהל
 מסתם קסחה שאינה מלאת באהל המת משמע צבוח אופן . והרי נכנסת בענין
 הא"ל אינה מלאת באהל המת . אבל לפיכך דין שפיר קאמר עמה . ולפי' דהשירה שמתחזקת מ"ס מלאת . אפי"ה מוכני אינה מלאת . ור"ו מתי' דמיקוי לה
 רבותינו דמיירי שהמוכני הוא פשוטי כ"ע . ק' הרי יספא קאמר שיש צבוכה מעות ש"ל דביש צבוכוני כ"ק מיירי . ועי' מ"ש בזה בנת נוקיית דמשמטת
 [ספ"ד דאלהות] צבוכה שמתה המנדל וע"ש . והנה לנ' פירושים אלו אינטיבין לאוקמי בששירה קסומה למעלה . אולם לרש"י ור"ב מיירי בשאין כסוי להשירה
 ויהי א"ל דמיירי שטומאת באהל המת . שהרי הטומאה נכנסת לה למעלה דרך פתחה . אלף לר"ק לאוקמי צבוכה צבוכה . ולא לרש"י לאררין בזה . מדכבר
 מתקפו דנפשי' [שם במה וע"ש] (א) : דהן המוכני . דהמוכני מדאניה מחוברת להשירה כלי צפ"י היא . והרי המוכני או צבית לאיסור . אבל
 בהיתה מהודקת בהשירה . הרי השירה מיוחדת לאדם לתוכה צבוכה וכלים . והם עיקר תשמיש השירה . והו"ל שתייה יחד ככלי אחד בצבית
 להיחר ולאיסור דאז שרי לטלטלו [בא"ה ש"י ס"ח] : (ב) אף שאין מחוברין יחד בצבוכה . וכדמוכח מקמרון לקמן : (ג) ג"ל דהיינו אפי' כשהמוכני
 גבוה טפה . ואפי' לר"ש לעיל [מ"א] התם רק צבוכה קאמר דככה"ל אמ"ל מדהן מופרדין . ובולעין במקום א' מהשירה . וגם אינן עשויין לשום
 השמיט . מדאין להן צ"ק . משא"כ מוכני זו שמהשטת החת שלי השירה כולה ויש לה ג"כ צ"ק לא גריעה מוכני מאילו היה שוליים של השירה עבין
 מאד . דאשילו הכי לר"ש לז"ל [מ"א] מעטרפת : (ד) שיש כמין אהל על חזי השירה . כמו שיש למרכבת קוטעט בל"ח כזה
 [ועי' פ"ז לעיל ה"י ס"א] : (ה) אף שהקמרון קבוע בהשירה בצבוכה . דמדומרגל להסיר הקמרון מהשירה . להכי לא בני
 צבוכה צבוכין יחד בלי מסמרים : (ו) ולא נקט נמי ואינה מלאת וכו' ואין גוררין וכו' . דכיון דהליל השירה פתוח להקמרון .
 גם מה שבהן השירה אינו יטול מדמעות צבוכין אורי הסבור והטמא [ועי' ספ"ד דאלהות . ועי' בהוי"ו פ"א דכלים מ"ז] . וגם
 שיש צבוכה מעות א"ל דהרי משהמשה כפיה ואין לה צ"ק : (ז) כשהקמרון קבוע בהשירה שנמדדת עמה .
 היאך מודדין חלנן . לענין השיעור של אמה על אמה וכו' . והרי חלול הקמרון גבוה הרבה מחלול השירה : (ח) מותר חוט מנג הקמרון ע"ס
 הכיסה

ישראל
פ"ח (א) ולרב"א ז"ל ה"פ . שאם השירה מחזקת מ"ס ועומדת באהל
 המת . אז רק היא סאורה . ולא המוכני . שאינה מחזקת
 מ"ס . וק' דל"כ אינה מלאת הו"ל . ור"ו דזה כבר נכלל ברישא צב"מ אינה
 חיבור לה . דסתמא ודאי משמע בין לקולא ובין לחומרא . והו קשה מקמרון
 לקמן (מ"ב) דקאמר התם ואינו נמדד עמה . וקשה ולמה לא נקט התנ"א גם
 התם

בועז
 המה

הכיפה וחלל שתחתיו נמדד: אם אינה יכולה לעמוד בפני עצמה. השירה בלא הקמרון הקבוע בה: מחורה. אע"פ שאינה מחזקת ארבעים סאה. ואין הלכה כר"י: ג' אע"פ מקבלים כלומר אע"פ שלא נקבו בניטולת הרגלים. ויש להן בית קבול ככתחלה טהורין. שכיון שנטול אחת מן רגליהן שוב אינן חשבוין כלי לפי שאינן מקבלין כדרך אלא טמין לגד אחד וכשבורים דמו: ר' יוסי במטמא. כיון שלא נקבו בניטולת אחת מרגליהן. ואין הלכה כר' יוסי. ורמב"ם גרים ושאינן מקבלים כדרך ר' יוסי מטמא ומלחא בזאנפי נפשה היא וה"ק שירה חיבה ומגדל שאינן מקבלין מ' סאה כשהן יושבין כדרך וחס טמין אותן מקבלין מ'.

רבי יהודה אומר אם אינה יכולה לעמוד בפני עצמה (ב). מחורה (ג): ג' השירה והתיבה והמגדל (ד) שנטולה אחד מרגליהן. אע"פ שמקבלין טהורין (ה). ושאנין מקבלין כדרך (ו) רבי יוסי במטמא (ז) חצ. ג' אחד בל"ג וד"ג וז"ג אחת. ושאנין כ"ה שאנין ונקליטי

ג' השירה. שם ה"ח ושאנין מקבלין. שם ה"ה וכתמי:

משנה אחרונה

היא כמוכני וממילא משמע דשנה לכל דתי המוכני. והאשר לפי דקמרון אויה שיה למוכני לגמרי דמוכני הוי כלי שיש לה בית קבול ומקבלת עומתה והלכך כששחמית דהוי כלי לפיכך ה"ח מלאת כהלה התח וא"ו גוררים אותה בשבת דהוי כסין לדבר האסור. אבל קמרון אינה אלא מנסה ודמי לקמרון הטובה להחריק פ' ט"ו מ"ו דשוריה לגמרי דהוי כסיו הכלי שמשמש בשבת מלאכה לבד ושירה נמי כמותה דאינה עשייה אלא לשמש הכלים לבד כגוף המוס' בפ' כיכר ד"מ"ד וזיון דלאו בת קבול עומתה היא אפי' כשמשמתי הכי היא כהנה בעלמא והול"ל ומלאת כהלה המתה. וגוררין אותה בשבת אפי' נשמעת דכתיב יודשין ששאינה כלי לפיכך שאינה אלא טפלה ונעפלה לא עיך נסים כדפי' לפיכך דה"ל כביטוי הקדירה שיה נשמעת אפי' אינה כסין וה"ה הכה. אבל לפיכך חזרו לה ומגדל שיה עיך לתקן שיה בתיבת אפי' נשמעת דכתיב דלא צרע מיד וגם ממלאין בה כלים עד גבה של הקמרון והרי היא כמוכני עומת ולכך עומדת אפי' ג"כ. ואם אינה קבועה און ממלאין אותה שלא לפיכך ואינה כמוכני. אבל לגמרי עומדת אפי' אינה און חילוק דאפי' אינה קבועה מלאת וגוררין אותה כדפי': ר' יהודה אומר אם און עומדת בפ"ט טעורה. המזכיר פירשו להשירה קאי שאינה עומדת. ולא ידענו להו לפיכך דלקמרון דלוק מניה קאי דקמרון לשון זכר ואינה עומדת לשון נקבה. לכך פי' הר"ב אם אינה עומדת השירה בלא הקמרון עמוד אפי' אינה מחזקת מ' סאה וכ"כ הר"ב כהד"ה. ואינו מיושב אש הקמרון משמע לה כמו אחת ממגליה מה בכך ודך הכלים בכך

יכין תפארת ישראל בועז

החס הנהו חרותי. וז"ל: (ב) כך כתבו הר"מ והר"ב. וז"ל דכות רבותיו. שהשירה בפ"ט המק"ט. מדאינה יכולה לעמוד בפ"ט וגם הקמרון אינו קבוע בה. ולפיכך הו"ל כשירה שאינה מקבלת רק ט"ו הטובה במ"ג. ולא תמשע עי"ז ככ"ק דאי בקבוע זה בזה במסמרים. מה נ"מ שאינה עומדת כשהיא לבדה. הרי ט"כ פ"ט ע"ז שקבוע לה הקמרון עומדת ויפה על מכוה. וגעשת כלי א' ע"ה: (ג) כך היא גירסת הר"ב. וכך הוא מירוב. ולפי"ז א"ל דמייירי דלאחר שנטול הרגל אינו מקבל אפי' כ"ה רק ע"ה הטובה. ליתא. דהרי זה לא נזכר ברש"א. אלא הכי הו"ל אפי' ששקבלין שלא כדרך טהורין אלא מיירי דלאחר שנטול הרגל מקבל קצת בלי הטובה. ואפי"ה המק"ט. מדגשגד הרגל ואינו מקבל כ"כ הרבה ככתחלה. הרי נשמעת אורה הכלי. ובכה"ל אף שמקבל גם השחא קצת המק"ט. חוץ מכל"ל דהו"ל ככה"ל מק"ט שמוס גשגרה (לרמב"ם פ"ח מל"ה מ"א). ואי גרסינן ושאנין. ונפרש כפי' קמח. י"ש קצת דוחק. דנשמך לומר דהאי אע"פ ששקבלין. ר"ל אע"פ שמקבלין מעט. ולשמך חו' לומר דהאי שאין מקבלין כדרך ר"ל שאין מחזיקים

יכולה לעמוד. ונתמא שאינה מחזקת מ"ס רק ע"ה תמיכה אפי"ה המק"ט. אע"כ דכשירה שאינה מחזקת מ"ס ר"י. וקמאר ר"י שפיר עשה אינה יכולה לעמוד. דהיינו שאינה מקבלת רק ע"ה תמיכה המק"ט. ויירי ששירה שמתחזקת מ"ס. משום דכשירה מצי כן עכ"ל שישנו עליה הקמרון. או ע"ה שישירה. יהיה לה הכרעה לכאן ולכאן. א"ל לרבותא נקט דין זה בשירה. דאפי"ג דרך קמרון להושיבה על השירה. ורבי או יושבת השירה יפה אפי"ה כיון שהשירה בלי בפ"ט היא. ואינה מקבלת בלי תמיכה. להכי לכו"ל המק"ט. ב"דוד מדפקו הרמב"ם ומרבי דלא כלי. פ"כ משום דרננן פליגי עליה כמה דכבר ר"י דמקבלת רק ע"ה תמיכה המק"ט. ורננן ס"ל דכיון דמתחלה עשאוה לעם כך שמקבל רק בתמיכה מק"ט. ודלמי ללמד לעיל [פ"ג מ"ח]. וכ"כ עולי קיטוס [פ"ג מ"ח] דכיון דאפי"ה שאין מקבלין רק ע"ה תמיכה אפי"ה דמתחלה עשאוה לעם כך לקבל בחוץ זה מק"ט. ולר"י שחני הסם דליו הלפד והדגדג הסומך בלי א'. לפיכך מדעשו לקבל בחוץ כן מק"ט. אבל הכה השירה והקמרון כלי א' הן. והו"ל ככלי של פקוק שאינה נשמעת ככ"ק רק כשארבים מחוררין. דודאי לא ס"ל ששעשה שארבים מפורקין יקבל כל אחד עומתה. וכן מוכח מלוקמן [פ"ב מ"א. ומ"ב] וכ"כ מוכח מלטיול [פ"ג מ"ח] דכיון א' א' כ"כ בפ"ט טעור. מדאין להם שכלי בפ"ט. ור"ל דלוקמן סוף פרקו אמרין דמסא ששחמית אפי"ה נשמעת אפי"ה חס הכי ע"ה ב"ק ששעשה ששחמית אפי"ה חס הכי ע"ה ב"ק. ואמח"ט בלל. ונפלת כל שלא יושבו הקמרון עליה. מחשבה לאין לה ב"ק כשמתפרקה. ולר"ב דזה דוקא עשאוה שפירקה און להאכרי שמתפרק ב"ק כלל. אבל הכה שהשירה ב"ק נס כשהיא מפורקת מהקמרון. רק שאינה תמיכה דמי עפי' ללמד הר"ל ומק"ט. ב"דוד פלוגתיהו רק בכלי שאינה מחזקת מ"ס. אבל במחזקת מ"ס ואינה יכולה לעמוד רק כשמתחזקת מחזקת מ"ס. אבל בלי תמיכה אינה מחזקת כלל. זה פלוגתא דר' יוסי ורננן היא [במ"ג] דנס לרננן דר' יוסי טהורין ממ"ל בין שדוקן אותה כקודם תמיכה או כלאחר תמיכה מ"ס. הכי בין א' ובין א' אינה בת מק"ט כלל. ואפי"ה אם כלאל יתמיכה מקבל מעט. גם ככה"ג כמו צלצל דיינין לה כלאחר תמיכה ומק"ט. ה"ל דיינין לה כלאחר תמיכה וטהורה ודוק: (בד) גם הכה באינה מחזיקת מ"ס מיירי. דמי' במחזיק מ"ס. מה אע"פ שמקבלין דקמאר.

הדרבה הואיל שמקבלין מ"ס טהורין. ואת"ל דה"ק דאע"פ שמקבלת השחא מעט אף ששגד לה רגל א'. ודע"ל דהריהו כשאר כלי ב"ק והקב"ט. אפי"ה טהורה. ליתא דהרי הנינא לעיל [בפ"ט] דלא מחשבה ככלי עין הטמיו לנחת אף שמתחזיק מ"ס. עד שיהיה לה מושב רחב. וזו כיון ששגד ממנה רגל א' און לה מושב רחב. וה"כ אך אפשר שהיה טהורה. אלא ע"כ דכשירה שאינה מחזיקת מ"ס מיירי. ואע"פ שמקבלת דקמאר. ר"ל ששקבלת מעט ע"ה תמיכה: (בד) דלא דמי ללמד לעיל [פ"ג מ"ח] דהיה עשאוה בחתלה רק פנים חדשות בא לכאן. ואינו מקבל עומתה עד שיגמור צלצל להשחמט בה משהחא כך [כפס"ה]: (בד) לרמב"ם הכה חו' במחזקת מ"ס מיירי. וה"ק שירה שלימה. ואינה מחזקת מ"ס רק כשיתמיכה לטמאה. דבלמד שאינה בת קיבול רק ע"ה תמיכה מקבל עומתה [כפ"ג מ"ח] אלמא מדעשית לשם תשמיש כזה דיינין לה כפי שהיא מהומכת לטמאה. א"כ ה"ל נזונה כפי שהיא מהומכת לטהרה. אפי"ה ס"ל דהחזקת מ"ס ע"ה. ואע"פ דהחזקת מ"ס ע"ה. ולר"ב דא"כ חסל מקרי ב"ק. כיון דעשאוה מהחלה לשם תשמיש קד לתיי אף שאין לה מושב רחב המק"ט. וכך פסק הרמב"ם [ה"ל לא מקרי. ולר"ב דא"כ חסל מקרי ב"ק. כיון דעשאוה מהחלה לשם תשמיש קד לתיי אף שאין לה מושב רחב המק"ט]. ור"י הו"ל וי"ו גרסינן. אפי"ה כלי דברי ר' יוסי היא. רק נחיה עטם הוא לשידע ששגד לה רגל א'. דלהכי אף שמקבלת עינין ע"ה הטובה אפי"ה טהור. מדע"כ און מקבלת כרובה בחתלה. רק ע"ה תמיכה. ורק ר' יוסי גם ככה"ג מטמא. ומדמי לה ללפי' [פ"ג] ולא מחלק בין ששאו מהחלה לשם כך או לא. אבל בעשאו בהחלה לשמיש כזה. לכלי עומתה המק"ט. מדדמי ללמד. ולא מחלקין בין ב"ק לאלה (ג):

לעמוד על רגליהן. והרמב"ם מפרש בהפך שהקמרון מכריעה ומעכבה מלעמוד דרכה טהורה. וגם זה ל"ט דהשחא משמע דר"ל ס"ל בכל כלי עין ה"ן כן שאם און עומדין כדרך טהורין ומחזיק פליגי וכן משמע פ"ה הרמב"ם בנתיב' דלקמן גבי שאין עומדין כדרך וז"ל מאי אריא דמי לה הכה גבי שירה דוקא: ולר"ל דברי רבותינו ז"ל יש לפרש דלאו השירה קאי ולאו אקמרון. אלא אמוכני ומתוך דעד השחא בדיני מוכני מיירי ובקמרון דמי לה ועכ"ל ר"י עד דתשקיף מ"ק לטלויה דיני דמוכני וקמרון ואחי להפלוגי אפי"ה דין מוכני דמחלק בין נשמעת לאינה נשמעת ואחי ר"ל למימר דלא און המוכני עומדת בלא השירה לשלם הכי טהורין ויהי כלי דלמימר דלא און המוכני עומדת בלא השירה ויכר שהיא עפלה לשירה כמו כסיו של הקדירה דחשיב עפלה לה אפי' נשמעת כה"ל לפיכך. וסבכה זו דעומדת בפ"ט אשכחן נמי לר"י בעלמא פ"ח דקובה מ"ג ופ"ט דמקואות: ג' דהשירה והחובה והתנגד עשאוה אחד מרגליהן וכו' לפי' הר"ב משמע דכל כלי עין מיירי שחס און עומדין בלא סמיכה טהורין וכ"כ הר"ב כהד"ה וא"כ שיהיה לישאא דמתני' הכי דלמאי נקט שירה חיבה ומגדל. ועוד לפיכך שמתני' ללמד על משמע דר' יהודה הוא דלות ליה כך סברה ומחזיק פליגי והכ"ה סתם הכה כר"י. והרמב"ם מפרש דכדאם נגמדה מיירי ומתוך דק"ל ע"ה שיהיה נמדה דוקא שיש להם שונים כדחנן רפ"ו והאך דיעל אחת מרגליהן סד"א דהוי כאין להם שולים קמ"ל דלא וכ"כ חבזנו. ולפי' זה נכס נסמון ושאנין מקבלין בוי' ומלחא אחתיה הוא בלקמן: ושאנין מקבלין דלדך ר' יוסי מטמא. כך גיטת הרמב"ם ומפרש שאין מקבלין מ' סאה כדרך אלא ע"ה סמיכה לר' יוסי לא מיטמו שאין נמדה ונמאין ומשמע דהכתיב

כלים השירה פרק יח

ונקליטו ההספה. חופ' כ"ג
כ"ד ו"ג ו"ד ו"ה ע"ב פ"ד ח"א:
חמ"ד ומלכ"ב. ח"ה ע"ב ח"ב:
ד מטהרין. ע"ב :

תוס' אנשי שם

ג' בר"ב ד"ה ובלבני בני
לוי כו' ואין מוליכין המטות
כו'. כ"ב בר"ב ומהו ל'ל'
מלכות אם לין נטחים
המטות וע' כר"א וכן
ל'היה ב'ל' הר"ב והר"ב
וה"ל מוליכין המטות עתה
ואין מוליכין המלכות.
(טופ"ס):

משנה אחרונה

מטהרין וכו' בחבורו
כ"ד דין ז' דמטהרין
וקשיא לו לפי מ"ש
הרמב"ם שם כ"ד כל
כלי פן העשוי לנחת אפי'
אזני מקבל אלף דבר
מוטע פסור. וכל כלי
העשוי להטלטל במלואו
אפי' מחזיק מ' סאה
סמא. וכל כלי שהוא
סמא אם יש לו שוליים
ומחזיק מ' סאה מחזיק
ששטחי לנחת ופסור ע"כ.
והנ"ל שיעקר דין דמחזיק
מ' סאה אינו אלף קמינן
שיכר מחזיק זה ששטחי
לנחת. והל"כ אם אין
מחזיק מ' סאה כדרכו
אין כחן קימן ואמאי
עבור. וי"ל והכא איירי
ששטחו מתמלאן לנחת מ'
סאה כדרכו ואח"כ יטול
דגל אחד ומחזיק זה ל'ין
סמיכה. והע"ג דלפני
אחרי' שיעקר אחת
מתמלאן עמוד ולא פליג
כ"ס יוסי. החס איירי
שא"י יטולו שאר הנגלים
העמוד על השוליים
ומקבלת כדרכה והלכך
טבור לכו"ט והכא מיירי
שאין לה חקקה להשתמש
בה כדרכה אלף ע"כ
סמיכה והלכך ר' יוסי
מתחיל והמכוס כברי
שמקבלת ע"כ סמיכה
השבו כמו דרכו ואפי'
הוי חזקה ששטחי לנחת
שהוי מתמלאת היתה
הקבלת כדרכה:ונקליטו
המטה המחזיק והחפוי
טהורין. נראה דאפי'
במדרס עהורין שכל
המתחיל מדרס המתח
עמא תח. ומתוס דכל
הני לאו זוכין סביבה הם
אלף נקליטין לזוהר אלף
וחפוי לזו ומחזיק למחזיק
שלא תבדל החפוי על
הנגלים. וטור דכל הני
אינם כלי ובמדרס בעינן
כלי ולא חפוי ולא קורה
כמ"ש הר"ב פ"ב ח"ג א"ב
מלבן הוי כחמד מרגלים

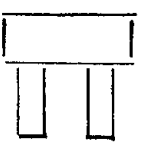
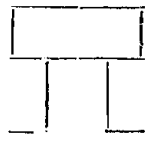
וגירסת הר"ב כנוסחא אחריתי שאינו. וכן בנוסחא מהר"ם נחחק
הוי": ונקליטוי המטה. עיין מ"ש במשנה ג' פ"ק דבוכה:
והחבור. נקרא קך לפי שהמלבן והמטה נושאין עליו. מהר"ם:
[ומלבן. פי' הר"ב לוחות כו' ומיטלטלין עם המטה למחבורת
במשמרות או בסמי'. כדמוכח בפרק
המוכר את הבית דף ס"ט ועיין בפ"ב
דפרה
ומלבני בני לוי (ה) מטהרין (ה): ד מלבן שנתנו על לשונות (ה). ר' מאיר
ורבי יהודה מטמאין (ה). ר' יוסי ור' שמעון מטמאין (ה). א"ד יוסי מה שנתנו
ח"ג. ד מה שנתנו כגל הד' באי שנתנו.

דמטה דמו: ומלבני בני לוי מטהרין. לפי שרגילין לעלות לירושלים והולכים מעיר לעיר. ואין מוליכין המטות עמהן ומוליכין המלכונים
הלכך אפילו קבועים (* בקרקע המטה הואיל וסופן ליגטל לאו כמטה חסידי: ד מלבן שנתנו על לשונות. ע"ז העשוי כעין לשון
שהמלבן מונח עליו: ר"מ ורבי יהודה מטמאין. שאף הוא מיטלטל עם המטה כמו מלבן: רבי יוסי ור"ש מטהרין. דלא מיטלטל

בדאי

שלמה

מלאכת

או כה"ה והיו חולין בו הלויים כלי זמר שהיו אומרים
עליהם השיר בכל יום עכ"ל ז"ל והר"א ז"ל פי'
מלבן לכרעי המטה עבד כדמשמע נפי' המוכר את
הבית דכעי ר' ירמיה מלכות של כרעי המטה מהו
והוא החיכת ע"ז חלול ונכנס בו כרעי המטה כמו
מלבן שעשין בו הלכנה ומנין על כרעי שלא ירקב
מלחוחות הקרקע ואיכא דמטלטלי בהדה דמטה
ואיכא דלא מטלטלי כדמוכח החס והני דמטלטלי עמה טמאים דמטה דמו
וכן פי' ר"ש ז"ל כפי' כירה וכן ג"כ פי' הר"ם ז"ל: שנתנו על לשונות
ע"כ

ישראל

מחזיקים מ"ס כדרכן. ומאן יהיב לן כסניה חר"פ לנספק ב' צבי דסמוכי
אהדדי. ולא נאמר שבדבור א' נאמר. אולם לפי"ד ילק פשוט ויעף היה
נראה דה"ק תוא. אע"ג שמקבלין עהורין. ר"ל ח"ג שאם נס אחר נעילת
הרגל היה מקבל מ"ס. פהורין. ככל שאר כלי המחוקת מ"ס שאמק"ט. אפי"ס
שאין מקבלין כדרכן ר"ל אותן כליים ששאר נעילת רגלן אינן מקבלין מ"ס
כדרכן. רק ע"י הטי"ו ר' יוסי מטמא. דהחוקת מ"ס ע"י הטי"ו לאו שמה
קבלה למ"ס. דנחשבינ' כהאל. אלא הו"ל ככלי שאינו מחזיק מ"ס:
(ד) ולהר"ש מלכות הן כעין רגלים קמינס חולין עם ב"ק. שחזרין לחובין
רגלי המטה שלא יתקלקלו מלחוחות הקרקע. ובני לוי נושאין עמהן אלה
המלכות כדי שלא ימנעו בני אדם במלונס להשאיל להם מטות מחסם שיתקלקלו
רגלי המטה. ולפי"ז צ"ל. דאע"ג שכל שיש לו ב"ק מכל מקום סמא (כפי"ו)
מט"ו) הכא שאני מדכו"ל ב"ק העשוי למלכות. דלא מחשב ב"ק (כרמב"ם
פ"ב מכלים ה"ב). א"ב י"ל דלהר"ש המלבני באמת אין להן ב"ק רק הן
כעין קנים חלולים שהחלול שבחוקן רחב מלמעלה בכדי החיבת רגל המטה
לחבורו. וק"ר מלמעלה כדי שלא יע רגל המטה בקרקע. וא"כ מדיחין להמלבן
שוליים. הו"ל כיש לו תוך בני ב"ק. שאמק"ט רק צ"ח (כר"ב רפ"ב)
וכמש"ל. ובין כך וכך רק מלבני בני לוי שאינן שייכין למטה מיוחדת אמק"ט.
אלו שאר מלבנין מדשייכין למטה מיוחדת לכאברי מטה עמאה שחפרק דמו.
וכשאר בטומאתן (כסוף פרקן). וא"ח עכ"פ אם עומאת המלבן כרישא היינו
מדשייכין

יניחו המלבן על ב' כסאות. שיעמידום א' לראש וא' לרגלי המלבן: (לח) מדכו"ל פשוטי כ"ע שמשמש רק לחדס שאמק"ט (כפס"ו ס"ו פ"ו)
ומה"ט נס עומאת מדרס אינו מקבל. מדלא גרע ממטת שהיפס שחלוקה (כסוף פרקן) אבל שאר מלכות שמויחדים למטה ידועה. כאברי
מטה הן חסובים (ד): (לז) ג"ל דמדלא קאמר לפוטת שנתנוס תחת המלבן רק מלבן שנתנו ע"ג לשונות. ש"מ דלאו דין הלשונות אתא
לאשמעינן. וכדמשמע מהר"ב. רק דין המלבן קמ"ל הכא [וכן משמע מלשון שאשיב בו ר"י. דקאמר מ"ס זה וכו' ואי אלשונות קאי. הו"ל מ"ס אלו]
והיינו משום דלעיל מיירי שנתן המלבן על מאכרות שמחבורות בפנים בשולי דופני המטה. ולהכי הו"ל המלבן חיבור להמטה. אבל הכא מיירי
שנתן המלבן תוך חלול המטה ע"ג לשונות שהעמוד תחת המלבן. והן כעין לוחות ארוכות ועבות שמעמידן תחת ד' זוויות המלבן. כדי שיונח
המלבן עליהן. ואין הלשונות מחבורות כלל במטה. נמצא שאין המלבן נתמך כלל על המטה רק על הלשונות: (לז) מדעכ"פ הוא דבוק במטה.
והוא עיקר השמים של המטה. כגוף המטה חסוב אף שאינו מחובר במטה. בניניה בו סגן [לעיל פ"ס מ"ג]: (לח) דלא ילפינן מכ"ל החמור.

וכן נראה ממ"ס הר"ם דאם קטועין ומחבורין במטה טולס עמאין דכעלי אגבס ומינס מ"ש הר"ב דחפוי פסור דהוי מחכת המשמש את העץ. דכנים חמורין הם דכא
דמכתת המשמש את העץ פסור היינו כשהעץ עמנו פסור והכא המשמש עמאה וה"ל לפרס משום כל היספין עהוריס כדלעיל פ"א חפוי אפי' מחובר במטה פסור שכל חפוי מחובר וגם הר"ס
לא כהז חפוי בין המחבורין שמתמאים וח"ת אמאי יניך למהני הכא חפוי פסור הא כל היספין פסור וכבר מני לה בפ"א. י"ל איירי דחני שאר השמשוי מטה הני נמי לכך והיינו דחני אין
נמצא אלף מטה קלומר שכל המ"ס שין עהוריס: ומלבני בני לוי עהורין. פי' הר"ב ששאלון המלכות עמאה ולא המכות וכו"כ הר"ם. ולא פירש לאיזה זוכן להם המלכות לישא עמבס.
והכא"ש כתב שמשאין המכות ולא המלכות. והרמב"ם מפרש שמלבני בני לוי שחולין בהם כלי שיר. ונראה שאין משמשין אלף ש"ל בשעת מלאכה ולכך עהורין כדלעיל פ"א. א"כ שהם
ע"ז נעלמא ואינם כלי: ד מלבן שנתנו על לשונות. לפי הר"ב לא אחפרס טעם נמצא פליגי. והנראה מדברי הרמב"ם והר"ב ד"ל שנתנו זה הוא כעין מוט שמוליך עליו הנגלים דומיו
דמלבני

ה' מספר. ה' סוכה טו.
ה' נחמה מ"ח פס"ז ס"ז

אלהיו רבא
ה' נמלה קרה. ובגמרא:
ארובה ושתי כרעים.
ובגמרא ואין המטה כולה
קיימת. דאי כולה קיימת הא
תן מיטמאה איברים ותן
(פ"ט ו') מטה שיעלו שתי
ארבות שלה ועשה מדשה
ולא שיהא ארבעת הקצוות נשכחו
הדשות עממה האול ושנות
קיימות אלא הכא נשכחו
לשלו אשתהיר כהו ארובה
ושתי כרעים ושתי קצוות
עבורה דתתן התם נשכחו
השנות עתה. וסיני
עממה דגדד לכתב אש"נ
דאשתהיר עובא וסיני קדתי
פ"ט לא כשפוק לתתן עד
שנשנה שנים עשרה:

בהדי מטה כולי האו והלכה כר"י ור"ש: שמלבני בני לוי שהורין:
ואע"פ דקביעי בכרעי המטה האול וכוסף לנטול טהורים. הני
לשונות נמי פעמים נטלים ממלבני המטה ולאו כמטה חשיבי:
ה' מטה שהיתה טמאה מדרם. ששכב עליה זב או נחלה או
נשען: קצרה. אוקן ע"ס שברוח
המטה ללד מראשותיה או מרגלותיה:
ארובה. אוקן ע"ס שבאורך המטה
מימין או משמאל והם נקראים ארבות
המטה: שהורה. דתו לא חייל והי"א
כשברי כלים שהן טהורים: ר"נ מטמא.
ואין

זה ממלכני בני לוי. שמלבני בני לוי שהורין:
ה' מטה שהיתה טמאה מדרם (ס). נמלה
קצרה. ושתי כרעים (ט). טמאה (ס) ארובה
ושתי כרעים (ט) שהורה (ט) ר' נחמיה מטמא (ס).
גדר

שארובה נכנסת זו וקצרה נכנסת זו פעמים נשארים עם הארובה ופעמים עם הקצרה ובנקב שנתרוקן מכניס עץ ממנו ולכותל. כ"כ
הר"ש. וכך כהבו החום' שס סוף דף טו. וכהבו עוד דלא מטמא רבי נחמיה אלא דוקא כשכל המטה קיימת וכולה של אדם אחד
שסופו לחזור ולחברה. אבל אם נאבד מקצתו או [שהוא] של שני צ"ח. האול ואין סופן לחזור ולחברה טפי אפי' איכא ארובה ושתי

מלאכת שלמה
לשון כדלשכתן וכו': ה' ר' נחמיה מטמא. ואין הלכה כר' נחמיה ע"כ

תוס' אנשי שם
ה' ת"פ ד"ה ר"נ טו
למסך אגודא ולמיתב
עליהו ומדי אשלי כ"ל.
(ל"ט)

משנה אחרונה
דמלבני בני לוי לפי
פירושו. והוא כגון של
לשונות. והלשונות הם
ע"ס נקובין המתחברים
במטה. אחד מזד זה
וא' מזד זה וכו' והמתחברים
בנקבים של הלשונות
ועודם נלגות עליו דגדי
שמשפיע בזמן השיבוה.
ופי'ו אי חשיב המלבן
כמחובר עמם מתחברין
בלשונות שהם המחברין
ובל המחברין עמאין.
מזד חשיב ליה כמחבר
ומזד לא חשיב ליה מחבר
כיון שבגמרא אינו מחובר:
ה' משה סיחיה עממה
מדרם. להאורה נראה
דעומתה תת מני שיני
דיניס אלו דניטלו ארובה
ושתי כרעים דהוי בשכר
כלי עיבור מכל העומתות
ואתאי נקב מדרם. ונראה
משום דמטה דהוי פשוטי
כני עץ בשאר עבודות דגדי
אין עומתתם אלא מדכנת
ובגומחה דכנתן מודה
ר' נחמיה לניטלו ארובה
ושתי כרעים עבודות כל
טומאה דכנתן נקלקול כל
דכו לא מטמא וכה"ל
פ"ה ס"ב פט"ו מ"ב גבי
ד. ומכאן ראי' דכל
המטמא
הלארבייה מטמא בתת
מדכנתן וכ"כ הרמב"ם
בהדיא רפ"ג ע"ה גס

יבין תפארת ישראל בועז
מדשייבין למטה מיוחדת מ"ם מחמור וחפוי דג"כ שייכים למטה מיוחדת.
ואש"ס חשיבין להו כפאסוי כ"ע המשמש רק לכלים ואמק"ס. וא"כ הך מלבנות
מני למה יק"ט. הרי אין לה צ"ק ומשמטין רק להמטה. ודוחק לומר
דחמור וחפוי מני מיירי בצ"ק מיוחדין למטה ידועה. ליתא. דל"כ לפלוג
ולתני בדידה בחמור וחפוי גופייהו בין מיוחדין למטה ידועה או לא. וי"ל
מלבנין שאני שרני המטה נחשבין לתוכן בחזוק. להכי בששייבי למטה ידועה.
כאכרי המטה הן חשוכים. אבל חמור וחפוי. שהן רק מונחים על תחת
המטה. רק כמשמט המטה חשוכין. שגס בשאיין מחוברין יחד נקרא משמט
(כלעיל פי"ג מ"ג) אבל לא מחשב מה"ש כאכרי משה עלמה. וכן מוכח דכל
כלי שתחוב סוף כלי אחר. אף שאיין קבועים יחד במחמור ככלי א' חשוכין
וכדחויין לעיל בזמני של סידה (פ"ו ט"ו) ורק ברניל אחד להפרידן דרך
שוקבעט במחמור (כס' י"ח). אמנם קאת ק"ל להר"ם דלי מלבנות הן רק
כדי לבני והקלקול רגלי המטה. א"כ למה יספרו חו לשונות (כמ"ד) ואם
כדי שלא יתקבצו המלבנות. א"כ אין לדבר סוף ותו אי חייבי לקלקול של
המלבנות טפי מלקלקול הלשונות. יניחו לשונות על לשונות. ולא יקחו מלבנות
כלל. והו מדנקט לשון יחיד מלבן. ולא נקט מלבנות שמתקן ע"כ לשונות.
משמע טב כפרושינו בפנים ס"ו ל"ג. וכן עשין. ודברי הר"ם לאן דכרבו
בס"ד: (ד) ולח"ה ה"ל הלשונות הם לוחות שמעמידין עליהן המלבנים
ה"ל. ולר"מ ור"מ מק"ס. משום דגס הם מתשלטין עם המטה. ולר' יוסי
ור"ם אמק"ט משום דברוב פעמים מסורין אהן: מזהה המלבנות והו"ל כשנטי
כ"ע בפ"ט. ובך דריך לפרש נמי דברי הר"ב ועי' הרמב"ם (פ"ד מכלים ה"ג)
שדבריו נטוין לפי צפנים: (ה) כך נלפ"ד פי' המשנה כפי שלמדתי מהרמב"ם
(פכ"ו מכלים) מהלכה ט' שס עד סוף הפרק. וכבר"מ שס. וכן משמע ע"כ
מסוגיא דסוכה (דפ"ו ב' ו' וס' ט' דה' ארובה). במירו מ"ס חוס' שס. דמיו
דהתם לארובה זב' כרעים מק"ס. אתיא כר' נחמיה במשנתיו. במחמ"כ
לפ"ד א"ל לומר כן. דל"כ ל"ל למייתי הש"ס התם אהך סוגיא מימרא
דרב חנן. הרי אינו אמר מלתיה אליבא דרבנן דר"ה דסוף פרקן. דקאמר
משמאלת אכריס. טפי או"ל לש"ס למימר הא מני ר' נחמיה היא דקאמר
בפירוש במשנתיו דנשאר ארובה זב' נשארת בטומאתה. א"כ כ"ס דמק"ס
גס להבא. אע"כ דלא חלי הך פלוגתא דרבנן ור' נחמיה בהך פלוגתא דרבנן
ור"ה דסוף פרקן. דאש"י רבנן דר"ג מנו סברי כרבנן דר"ה דמק"ס מכאין
ולהבא. רק דל"ל דטומאה ישנה נחשבט ממנה כל זמן שלא חור וסבדן יחד.

וכן פסק הרמב"ם (פכ"ו מכלים) כהך ז' רבנן. וערכ"מ שס. אולם רב"ב
וה"ל כנשברה לקמן (מ"ט). ור"ל דלישא לניטול קצרה זב' כרעים.
לש"ד מלישנא למתני'. דנקט הכא במשנה ה' מלת נטלה. ובמשנה ו' נקט
בפ"ד מנה המטה בין פשוטי בני לוי הטמאים מדכנתן. ועוד כתבנו מזו
דמ"מ לא מטמא אלא כשהוא של אדם אחד שסופו לחזור ולחברה אבל נגבד הלוי
כרעים והקצרה עממה. כיון דטעמא דמיו למיטמא אגודא אפי' ארובה ושתי כרעים
לחוד נמי חו דמכותה התם דל"ל מטמא הכא בין הנשאר בין הניטול. וה"ל
מזיו אתיא כר' ודלמא הויה כהכמים דהכא ור"ל טעמא דמיו הם. ו"ל מדקתני
הכא ניטלו. והתם נגבדו ע"כ כר' אתיא דלי חכמים ליתם הכא נגבדו לרבותא
לרבותא דחכמים. ובעיקר טעמייהו דתנאי דתנאי כתבו התוס' בתם' סוכה ד'
מ"ו טעמא דל"ל דמיו למיטמא אגודא ומינד אשלי וכו' נבנת' שס. ונראה
דלא ניחא לפרש טעמא דר"ג דמיירי שיהיו יכול להחזירו ויטלו להחזירו
טמא' ה' למדרס יתודו בשנין. ור"ל כיון דהוי למיטמא הוי כהדיוע יכול
להחזירו דכחמור דמי. ות"ק כ"ל דלא דמי כיון שיהיו טמא' למיטמא
כשתלה פנים מדשות הוי ובעי יתוד. ולפי' זמנ

ד ברע . מוט' מופה מוט' ד'ט'
בלחוד. מיי' עס פכ"ה ח"י"ג

תוספות חדשים

משנה ז' [בהר"ב סד"ה]
עד שבגדר כו' קו לא
חיל' כו'. ואל'ג' לוי'א
קור' דש'י כרע'ים מיקוי'א
לפ' טור'ה. מיר' דסו'
אנגנ' ח'יה או שמלקו'
דמשנה ט' [בהר"ב]:
משנה ז' [בהר"ב ד"ה]
ברע כו' מחובר' למט'
זו דעת הרמב"ם. אבל
הר"ם והר"ש פירשו
לדיו'י שנגע' הכתוב צו'
ואח"כ פירש' הימנה כרע' זשי.
ואף דבעינן קרי' זשי.
כרע'ים מ' מ' חוזר' לעומת'ה
אפילו חיברה למט' אחר'
סע'טורה ע"ש. [חיו"ט סד"ה]
היתה כו' היינו נטומ'ת'
מת' . ואל'ג' גם לשיט'
הר"ב והר"ם .

אלוהו רבה

ברע' שהיה עומ'ה מדרס'
כן נלכס' שלט' נטומ'ת' המט'
אע"פ שנתפרק' כל אבר'
טמא כפ"ע והוא שעריר'
לחמור'י' אבל אם נתפרק'
ע"פ שלט' לחמור'ה טהורה'
ומ"ם נחוש' וכן הר"ם .
משום עומ'ת' יכנה וכן לא'
אשכח' טומ'ת' ישנה הלא'
במחנות וכו' הו' דהן לא'
כספק' עד שבגדר' שיה'
טהורה וכי גרע' כולה מט'
כל' שז' ארומ'ת' מרע' :

תוספות אנשי שם

ז' בר"ב ד"ה ברע כו'
שדר' הגז כו'. ז"ל דב"ט'
לר"ב לתק' בין עומ'ת'
לבער' לעומ'ת' ולהלא'
כשנת' הר"ם ז"ל וס"ל
לדפי' ברע ז"ל חמב"ט'
לכ"כ ולא כהר"ם בזה דב"ט'
דוק' ארובה וכו' מק"ס
לכ"כ וי"ל לו והמגז' לטומ'ת'
ומפ' נמט' דלק' דמפ'
אבל למ' שנת' הר"ם ע"ש
כשפירש' והר"ם ע"ש ע"ש
אבל למ' שנת' הר"ם ע"ש
בפ"י מ"ט דלק' כשיט'
החופפת' ס"ל דקובץ'
דהחופפת' ס"ל אהמט'
דב"ט' דביט' ע"ש זשי
הכרע' לבדו מח"ט מחד' .
(תד"ר):

משנה אחרונה

כמי יולא הכי דהא חנן
לעיל ארובה ושתי כרעים
טהורה ואפי' לר"ב דלג'י
היינו דבעתו להחזיר
והכא דנשכרה אין סופו
להחזיר: ז' ברע' שיהיה

היתה עומ'ת' טומ'ת' ז' . לשון הר"ב כגון שנגע במת . וכן
לשון הר"ם והיא שנת ר"ת ולא אמר' חרב הרי הוא כחלל אלא
בכלי מחכות . וכתבה ג"כ הר"ב ברפ"ב דאהלות ולא דק לפ' הכא
דלא כשנתו דבפ"ק דאהלות מ"ב שהיא שנת הרמב"ם דבכל כלים
אמר' הרי הוא כחלל והרמב"ם כתב
בכ"ן ח"ל וכבר ביארנו בפתחת
דברינו שכלי שטף כאשר נטמא צמת
טומ'ת' ז' הגה הוא יהיה אב הטומ'ת'
ויטמא אדם וכלים טומ'ת' ערב וכו'
נחמין לומר כשנטמא צמת בענין זה
שהוא יהיה אב הטומ'ת' . ויטמא אדם
וכלים טומ'ת' ערב וזה כשלא יגע
צמת עלמו . ובמת לקאמר היינו
צומ'ת' מה : בולה עומ'ת' ז' . ואם הזה על המטה טהרה והכרע בכללה ואם פרשה
הרמב"ם

מלאכת שלמה

ושתי כרעים ענין או ארובה ושתי כרעים מ"מ חוזר לטומ'ת' הישנה ואפי'
חברה למטה האחרת הטהורה כל זמן שכל פרכים קיימין שנתמה ח' פרכים
כדתיבא בזהוסיפתא : טומ'ת' ז' . כגון שנגעה המטה במת ואח"כ פירש הימנה
כרע זה עכ"ל ז"ל . ורע' ז"ל כתב היה טמא טומ'ת' שבעה כגון שנגעה
צמת וכבר עליו ה"ר אפרים אשכנזי ז"ל עיין בהסכת אהלות פ"ק ס' ב' שפי'
כ"ע

בועז

לעיל טעמו . ובגב' דין נשכרה . ולר"ב א' דלוקי למשנה ה' דלעיל דמייירי
בשכרה . כ"ל דלדבריו ז"ל דרק בשכרה ארובה וכו' לעיל . אף שנתקנה
אין צה עו"ש . אבל הכא ששכרה ארובה בלי כ"כ או עכ"פ שנתקנה חוזרת
לעו"ש : (ד) ודר"ב פי' דמייירי שדרס הזב על הכרע . והבמה הרי גם
הטומ'ת' שהיה בהכרע כשהיתה בהמטה . פרהה מיהה כשנתפרקה (כדנזכרה
ממ"ה לעיל) ע"כ מדכו"ל בשברי כו"ם . א"כ א"ך הטמא כשדרס עליה הזב .
אפי' נקי לה גיש בהכרע שיעור מדרס . הרי עכ"פ חתיכת עץ בעלמא הוא
והרי בטובה (דע"ו) מקיים מגוף המטה . שנתפרקו למלא חו' . וה"ל
כרע זה שנתפרק למלא חו' . וכ"כ הרמב"ם (פכ"ה מכלים ה"י) דלא דרך
הזב על זול עץ לא נטמא מדרס . וכן הדין בכל אברי כלי גם לענין שאר
טומ'ת' כשנתפרקו אמק"ס . דק דחזרו למלאכתן עדיין . וכש"ס טובה ה"ל
(ועי' רכ"ט ס"ו דלנים) . וכן מוכח נמי מלקמן (פ"ט מ"ו) דקקט משה עם
מזרון שנגע בהן מת . ופירשו מהדדי . שיהיו טמאין טומ'ת' ז' . וכן דלמה
לא נקט נמי משה שנגע בה מת . ופירש ממנה כרע שיהיו טמאין . וא"ל דמזרון
לרבותא נקט . אפי' שאלו מגוף המטה . אפי' טמא טו"ו . דלרדב"א כרע
רבותא עפי' . דאע"ג דלעלמו לא חוי לכלום ואינו רק שבור הכלי . אפי'
מק"ס ונשאר בטומ'ת'ו . אע"כ דרק מזרון דגם כשפירש ע"ס כלי עליו . נשאר
בטומ'ת'ו . אבל לא כרע עץ . גם טומ'ת'ו פרהה מומנו בשעה שהיפרש מהמטה .
וא"כ כ"ס שאמק"ט להבא כל עוד שטומד מופרש : (מ) נביצא שמתה זו
חמורה מהכרע . שהכרע כל זמן שמופרד מהמטה אין צה טומ'ת' כלל .
והמטה שהיא תולדה עכ"פ טומ'ת' מנגע מדרס גם כשמופרדת מהכרע . ואל'
לא תנא הכא שהנוגע במטה אומר להמטה שטמאך לא טמאוי ואהה הטמאני
כדתיב לעיל (פ"ח מ"ד ופ"ח דפרה מ"ב ג. ד. ה. ו. ז) היינו משום דנשכר
כולהו נשאר האב על הכונת טומ'ת'ו כתיחיל' . ואפי' אין בו כח כחולדתו .
משא"כ

ישראל

דלף שהיון אח"כ ב' ארובות אחרות צה . אפי' אינה חוזרת לעו"ש :
שנתפרק הכרע ממטה שהיא טמא'ה מדרס . והמטה עדיין קיימת
ודעתו להחזיר יחד . דלא כשכזב יחבר אברי המטה תחור לעו"ש
[כמנמיס בסוף פירקן] (ח) : (גה) אפי' למטה אחרת שהיתה טהורה :
דאע"ג דהכרע כל זמן שהיתה מפורדת פרהה טומ'ת' מנה . דהרי
לא עדיף כרע מאלרובה וכו' דמטהרי רבין לעיל [נמיס] אפי' כיון שזב
חיבר הכרע למטה ויהיה הכרע שזב ראוי לתשמיס הראשון . וה"ל כאבר
טמא שבמטה טמא'ה . וחוזרת לעו"ש . וגם שאר המטה שמתחבר לה
הכרע . אע"ג שקודם שחיבר לה הכרע . עהורה יהיה . אפי' כיון
דשהת' מחיברת לאבר טמא נרשבו יחד כגוף ח' וכלה טמא'ה מדרס
כשכבר דכל המחובר למטא טמא' [כפ"י מ"ב] : (גז) לא שבאמת טמא'ה .
דהרי כל זמן שמופרדת לא עדיף מזמן פרידתה בתלה שהיתה טהורה
צפי' ביני . וכמס"ל . אלא ר"ל דעומ'ת' מדרס שהיה צה בתלה מהלי
הלי עלה שכשזב יחברה למטה אחרת חדשה . היתה שזב גם המטה
היא טמא'ה מדרס : (גח) דאע"ג דהשתא אין המטה גוף ח' עם כרע
המדרס . עכ"פ כבר נגע בה בשעה שהיו מחוברים יחד . ואע"ג דהכרע
לבד קודם שחברו אין צו טומ'ת' . עכ"פ בשעה שנגעה צו המטה ה'
עמא מדרס . מדהיה אז אבר ממטה שלימה (מ) : (גז) ג"ל דלחכי לא
נקט היתה טמא'ה טמא' מה . ור"ל שנטמא המטה ממת עלמו . דא"כ
היתה המטה אבי אבות כמה עלמו [ועי' בביבקש דעת סוף ס' ח' ו] וא"כ
למאי נימא כשחור ופירש . המטה טמא טומ'ת' ערב . הרי כלים בכלים
טמאין שיהיו טומ'ת' ז' [כאהלות פ"א מ"ב] . אע"כ דהבא מייירי שהמטה
נגעה במטה שהיתה טמא'ה טומ'ת' ז' . שנטמאה גם היא טו"ו . ואח"כ
פירש כרע זה ממנה : (ס) ה"ל פורשה כלעיל ס' ג"ו ור"ל לא שבאמת
ההיה טמא טומ'ת' טו"ו : (סא) דהרי משה זו רק ראשון היא . שנטמאה גם היא טו"ו . ואח"כ

טמא'ה מדרס . פי' ה"ל שדרס הזב על הכרע כשהיתה צפני עמ'ת' וכ"כ הרמב"ם . דאין לפרש ששכר הזב על המטה שהכרע היתה מחוברת וכשפירשה טמא'ה טומ'ת'ה דלמפרע דהא
כשפירשה פרהה טומ'ת'ה לדפי' ר' נחמי' לא נטמא'ה אלא בקורה ושתי כרעים דהו' למיקמן אגוד'ה אכל כרע לחוד' לא חוי ופרשה טומ'ת'ו . וההוב' ש"ק דקוסב ד' ט"ו כתבו דהרי דכרע
לחוד טהור היינו כל זמן שלא נכרה למטה אפי' עהורה חוזר לטומ'ת'ו כיון דהמטה שלמה שכל פרכי' קיימיו ע"כ וכו' הר"ם והר"ש כ"ן . וז"ל דלא חוי טומ'ת'ה
ישנה אלא בכלי מתכת וכ"כ הוסי' עמ'ת' צמת' שנת ד' ק"ב ע"כ . ויכרה שזהו עמ'ת' של הרמב"ם וה"ל שפירש' שדרס על הכרע צפני פלמו . אע"כ דכרע לחוד' לא חוי למדרס
י"ל דשניו ניטעין עליו כמו על המקל וה"ל אחר' גפ' בנה אשה דף ס"ו גבי מקל של זקנים החם לתרזוי סוגיא פניד'ה הכא הא סמיך עליה . ובמייוד' למאי דפי' לעיל דהוכח דנטלה
על דעת להחזיר לכ"ע לא פרהה טומ'ת'ו י"ל בפשיטות דככה"ג הכרע בטומ'ת'ה הראשונה קיימת וקמ"ל דכשנכרה למטה עהורה אפי' לפי שעת מניח' טומ'ת'ה למטה : ברורה עמ'ת'ה מדרס .
ופייט דוקא אם המטה לריכה לבדו וכ"כ הראב"ד ספ"ו מה"כ . אבל אם אין הכרע זורך למטה . המטה אינה אלא מנגע מדרס . ואפי' נלוךך לה דוקא שחברה למטה דחזיה למדרס . אבל
אם חברה לשלמן או לכלי דלאו כח מדרס פרהה חבולה בטומ'ת' מדרס ואין כאן אלא מנגע מדרס כדלקמן פ"ח מ"ב שפירש' שיהיו על הקופה : פיר'שה' היא עמ'ת'ה מדרס והמטה מנגע
מדרס . וכה"ג תנן פ"ט מ"ה וס' פי' : היתה עמ'ת' עמ'ת' ז' . פי' הר"ב שנגעה צמת . וכתיב הו"ו דה"ה צמת'ה מת' למתן דס"ל חרב הוא כחלל כל הכלים . ומיחו לטעת
הכרעים' שסובר דלפינן משא' ואכל לא אמר' חרב כחלל משום שהמט' למת עלמו אינו מופרש אע"ג דלתי מקו' מ"ל אינו מופרש והניחו הו"ו ספ"ה דאהלות ופ"ו י"ל דכרע פובו'
כלי סך הוא ואינו מקבל טומ'ת'ה אלא מדרבנן נשאר טומ'ת'ו . לו אמר' גי' מרב' כחלל' . ואפי' לדעת הסבורים דכל הטיב'ת'ה מדרס מוטמא צמת מלאויה'ה . מ"מ אינו מופרש
ומקו' מיימי' לה בפ' כ"ל דהגל . וכיון שאינו מופרש לא אמר' צה חרב כחלל' . ברורה עמ'ת'ה טומ'ת' ערב . ולפינן טומ'ת'ה אורכין אינו כן . כדתיב פ"ק דטהור' מ"ה וס' פי' :

ח תפלה. מוס' טוכס יב
ד"ה מהו מ"י' ע"כ פ"י:

אליהו רבא

ר' החור קליטה הראשונה
תקנה. וזה אומרת תפילין
א"ל מעורר אחר מדקמי
היור וקמו מעלל דתקנה
הוא לתפילין ומתעבדו כי
עניד להו בית אחר:

תוספות אנשי שם

ח ת"ש ר"ה קציצה
נו' שהו ג"כ כמו פ"י
כו'. נע"פ דאיכא תפילין
בין כ' הפ' לננין דנ"ה
דנ"ה. לנ"ה פ"י. דנקרא
קליטה ע"כ שהו קליטה
מתעבדה א"כ פ"ל דר"ה
היינו הנתיב הרוגים עד
למטה שנסה כ"א קליטה
מהכיתה ולאידך פירוש
כגי כדנ"ה כ"כ להפריד
בין הכתוב והלך לנ"ה
למקרי' קליטה אלא לטובה
קלוטא מן התיורה וכן
מחלה תליא בנשלי רבני
בין הארוגים ז' ע"כ.
(ש"ז)

משנה אחרונה

ר' תפלה ארבעה כלים.
לקמן רפ"ו מביא ר"ה
רז"ל מבין דבית קבול
כספוי לתלמוד שמו קבול
דלון לך עשו לתלמוד
יותר מהפילין. אבל
דעת הסו"ט דלא שמי'
קבול כה"ל חז"ל פ"ג
מ"ו וכן דעת הרמב"ם.
ורואים ר"ה ז"ע דמ"ל
דטומאת תפילין דהכא
משום כלי קבול דלמא
משום פאזטי כלי עוד
דמימחין מדבנין. ואין
לומר דפסוק על עור אינו
מיטעבד אלא כמחמה על
המשה כדלקמן פכ"ז
ובתפילין לנכא כלי האי.
הא כחכו הסו"ט בשבת
דוקא בענין שילוק וקשה
שאינו ראוי לקבלו וכדון
בו מרגילות בעיני המשה.
אבל עוד כך שראוי
לכבד מיימח כב"ש
והיבוא תוי"ט רפכ"ז.
א"כ תפילין נמי ראוי
לקבלן. ויא' תימא דתפילין
נהו דראוי לקבלן. מ"מ
אסור לכבדן בן משום
קדושתן ואין עומדין אלא
לנתיב בן פרעיות וזהו
תשו' למלכות. ובה
נמי י"ל דמייירי בחדשות
שהמונים לפרעיות ועדיין
לא הניחו וק"ל הוסיף
לאו מלמא הוא ומתיר
לכבדן בן. ואפי' למ"מ
הרמ"א בנ"ח סי' מ"ב
הזמנה לנ"ה הקדושה
מלמא היא לנ"ה המעובר
לתפילין ואסור לכבדן
עליו דברי חז"ל ע"כ.
ותירו דבר קדושה משמע
תיסר א"כ ה"ל ראוי
לכבדן בו מזהו ות"מ א"ו

הרמב"ם ספכ"א מה"כ: ח [תפלה. עיין מ"ש בריש פ"ד
דמנחות. למה נקט כן]: קציצה. לשון הר"ב וכל בית נקראת
קליטה לפי שהיא קלוטה מחברתה הערוך [עוד קו' ז'] [עוד בערוך
פירוש אחר קליטה היא הטבלא. ונ"ל שהוא ג"כ כמו הפי' הראשון
במשמעות שם קליטה אבל איכא בינינו
לפירושו הראשון על שם שקלוטה
ונפרדת מחברתה נקראת כן ולפי'
השני ע"ש שקלוטה ונפרדת מן התיורה
שהוא העור המכסה פי הבתים שהוא
כעין דף של גשר ולכן נקרא תיורה
ונקרא ג"כ טבלא וב' השמות בהקומץ
רבה

טומאה מונע טמא מת (*). חזר לראשונה והתירה ותקנה. טמאה במגע (ט) וכן
ה"ג. ח וכן שניה ג"כ ור"ק ר"ס על כ' מנחם הל' ס"א
שניה

מיייחו טומאת מה ומשתייר בשלש קליטות טומאת מגע טמא מת. שהרי נגעו ברביעית כשחברן והיא עדיין קיימת אבל רביעית כשהחולפה
אין בגופה טומאה כלל דחי משום לנגעה בג' אין מגע עושה מגע שהג' ראשונה חדשות ניטו שנגעו בטמא מה ואין הרביעית החדשה
מקבלת

מלאכת שלמה

ר"ע ז'ל שנס כלי ספק הנוגעים במת נעשין אבי אבות וכלים ככלים אב הטומאה ודו"ק ע"כ :

יבין תפארת ישראל

בג' דאדם וכלים אמק"ט רק מה"ע (כריש ב"ק) ובאמת הוא מני הכה
למקט כדקט במ"ח. דלון מגע עושה מגע. רק כך דההא קרי נמי אבצה
זו: (סד) מעורר הוא ע"ז עשוי כמקל. והוא חבין בראשו שניים של מחכות כדי
לחפור בו. או כדי להיות כמזוג. להפוך בן השבלים שנקלרו כדי
שיתבשו מהר גם התחומות. ולפעמים שולפין השניים מהמקל. ולפי
זה כשהיו שיהן מחוברין יחד נעמאזו עו"ז או טומאת ערב. ושלף
השניים ממקל ראשון וחברן למקל אחר. דין כמטה הני"ל. אבל טומאת
מדרס לא שייך במעורר. מדאומרים לו עמוד ועשה מלאכתו (י)
מה) ר"ל תפילין של ראש שיש בו ד' בתים. וכל בית נקרא קליטה:
(טו) א"ל דה"ק אותה הפלה שהיא בת ד' כלים. והיינו תפילין של
ראש. שיש בה ד' בתים. ליהא. דא"כ הני"ל בקיור. תפילין של
ראש. ואי דאתא לאשמעין דתפילין של ראש נריך לעשותו ד' בתים
נפרדין [א"ח ס' ל"ג ס"ח]. עכ"פ מי שני לשון קליטה. וכדקאמר בתר
הכי העור קליטה ראשונה. ה"ז הני"ל הפילה ד' קליטות. והו' למה
קרי להקליטות כלים. וכי הקליטות כלים הם ככל הכלי השמיים. גם
א"ל דמ"ש ד' כלים. ר"ל אע"פ ששעשין מעורר א' אפי"ה דין כד' כלים
נפרדים. דבנעמא א' לא נעמא חבירו. וכטבלא מלא קערות [פ"ב מ"ז.
ופ"י מ"ח]. ג"כ ליהא. דדוקא בכ"ח אמרינן כן מדאמק"ט מנבו. והרי
הוך של כל א' הוא נבו של שני. אבל שאר כלים שמק"ט מנבו. רק
בנעמא במשקין שכל עיקר טומאתו לכלי מדרס. אמרינן דבנעמא א'
לא נעמא חבירו [בלקמן פ"ה מ"ג ג' ד' ה']. וכמו כן בנפחת ב"ק א'
שבהן. ונגע טומאה בהנפחת. או בהב"ק שנשאר שלם. אין א' מהן
חיצור להשי (כפ"ט מ"ח). אבל בשניהן שלמין. בנעמא א' נעמא גם
חבירו. משום דשיניהן מק"ט מנבו ושיניהן הלא גוף א' הם. אלא ה"ק

הומחה פהורה. ללא נטמאת בגניעת הכרע. דראשון הוא ואין
אדם וכלים מקבלין טומאה אלא מאב הטומאה: מעורר. כלי עץ
שיש לו שינים ומהפכים בו את התבן ושינוי של מחכה. ולפי שהשינים
של פרקים ונעולים בו דינו כדון מטה שהיא של פרקים והיא וכן
לטומאת ז' קאי דלון מעורר טמא

פרשה היא טמאה טומאת ערב והמטה
טהורה (ט). וכן השן של מעורר (ט)
ח תפלה (ט) ארבעה כלים (ט) התיר
קציצה הראשונה (ט) ותקנה (ט). טמאה
טמא מת (ט) וכן שניה וכן שלישי (ט). התיר
את הרביעית טהורה מטמא מת. אבל
טמאה מונע טמא מת (*). חזר לראשונה והתירה ותקנה. טמאה במגע (ט) וכן
ה"ג. ח וכן שניה ג"כ ור"ק ר"ס על כ' מנחם הל' ס"א
שניה

מיייחו טומאת מה ומשתייר בשלש קליטות טומאת מגע טמא מת. שהרי נגעו ברביעית כשחברן והיא עדיין קיימת אבל רביעית כשהחולפה
אין בגופה טומאה כלל דחי משום לנגעה בג' אין מגע עושה מגע שהג' ראשונה חדשות ניטו שנגעו בטמא מה ואין הרביעית החדשה
מקבלת

בו עז

משא"כ הכא חולפת האב נההו ע"ז שכתפק הכרע. תרע דאל"כ כל כלי
טמא שנגע בכולו. ואחר שנשבר הכלי הטמא נגע האוכל שנטמא בכולו אחר.
שנעשה האוכל זה שני. הכי גם בזה יאמר כן האוכל השני להאכל הראשון.
ונ"ל עוד דנקט הכא כרע לרבות דא"ל שהוא רק דבר מועט. אפי"ה כל
המטה שנתחבר לו דינו כהכרע בטומאה. וכ"כ בביטל ארוכה או קצרה.
וחברן למטה טהורה. כולה נטמאת כמחומר לה. ורק דביטלה קצרה וב"כ.
או הנשאר מהמטה שישל הקצרה ממנה נשאר בטומאתה הישנה. ובניטל
ארוכה וב"כ אז הנשאר טהור כרבין לעיל במשנה יו"ד: (י) ולעיל פ"ג ס"ב
מ"ב פ"י הר"ב דין של מעורר הוא כלי חפירה. וכן מלינו כדחוב ונמטה
(פאה פ"ב מ"ב) וכל ההרים אחר במעורר יעדון. וכאן פ"י הר"ב שהוא כלי
הסוך עמה השבלים (זהו נקרא בש"ס בשם ע"ז שהוא כדבר מועט. אפי"ה
דמעורר הוא לחפירה ולהסוך השבלים: (א"י) ולפ"ז יתורן מה דק'
במשמתינו. הרי כולה משנה ע"ז היא. דהרי כבר שמעין כולה ממשנה ז'
בכרע מדרס. אע"פ דקמ"ל הכא. דאע"ג דנתפלה כשנתקלף א' לא חוי
הנשאר למירו. אפי"ה מחשב כלי ב"ק ומק"ט: (י"ב) כתב ע"ז אמא"ו
הגזוק' למדמהני לה תקון. ש"מ דתפילין א"ל שיהיה מעורר א' עכ"ל פ"ט.
וכ"כ גם הגאון רב"א זקוק"ל. וכן משמע מהערוך כפי שהביא רח"ו"ט משמו.
לדברי נקרא כל בית קליטה. מדקלן כל בית מחברתו. משמע קלח שכל בית
קלון לגמרי מחברו. אולם כפי' עימא ולא ידע. דמאן יומר דכשר.
ואפי"ה מקבל טומאה מדין לו ב"ק מכל מקום. והו' מאן יומר דהמגריך
תפילין מעורר א'. מגריך נמי שלא יהא קרע או סדק בבית. ודלמא נמי
הכא מייירי בכ"ג. והרי רק התיר קליטה וכו' קאמר. וחזר ותקנה. דהיינו
שחזר והסגיר המותר. אבל לא שהסוף לו עוד עור אחר. והו' דלמא רק
לבסיף מהני ולא בתחלה. וכא"ז (פי"א דפרה) ופי"א ח"ס סי' י"א סעיף ד'
ורס"י י"ב וז"ע: (י"ג) ונ"ל דמדלג נקט תנא בקיור. התיר ג' קליטות
ותקין

אלא אתא להשמינו דד' קליטות של תפילין של ראש. דין כל אחד כשאר
תפלה ד' כלים הם. לא נעמא חבירו. דהו' דבר הנראה לעינים.
כלי שיש בו ב"ק. ולא תימא דה"ל כב"ק העשוי למלאות. ללא שמהי ב"ק [ומ"ש לעיל ג"כ פ"ג]. א"כ כ"ל דה"ק ד' כלים נפרדים הם. דאם גם
נתקלפו ג' חוץ מזה. מן. אפי"ה הב"ק הנשאר מחשב כלי הנשאר בטומאתו וגם לק"ט להבא. וככ"ס שבהורמל [פי"ט מ"ח] ואע"פ דהכא כיון שנתקלפו
בהפלה קליטה א' הו' לא חוי להשימו. אפי"ה מדע"כ נשאר ב"ק א' הרי זה בת קב"ט (י"א): (סו) ר"ל אחר שנעמא הפלה בשום אב הטומאה
התיר קליטה א'. מיהו לא איירי שנעמא הפילה ממת עלמו. דלא היה נעשה התפלה אבי אבות והיך קאמר בסופא. שאין מגע עושה מגע.
הרי הכלי השלישי עכ"ל טמא טומאת ערב [כאמור פ"א מ"ג]. אע"פ שנגע התפלה בכלי שנגע במת. ולהכי שפיר כלי שנגע אח"כ בהולד עוהר לגמרי.
דאדם וכלים אמק"ט רק מאב: (סח) שחזר ועשה קליטה כבתחלה (י"ב): (טז) דחיצורן משוי לטולס גוף א' ע"כ הנשאר מדר' הבתים שהו כבר
אפי"ה. ולפיכך גם בית חדש זה הוא כמותם [ולא נקט הכא בתפילין טומאת מדרס וכלעיל. דתפילין לא חייזין למדרס. וגם שרץ לא נקט. משום דלא לא
היה אפשר שיסיים התנא אבל טמא מבס פתח שרץ. דהרי הנוגע בשרץ הוא רק ראשון לטומאה ואינו טמא אדם וכלים]: (ע) שהתירן וחזר ותקין טלן חטיבי
חיצור להך חד שנשאר שלם (י"ג): (*ע) דהג' קליטות שהקין נגעו בהרביעית כשהם שערין היתה קיימת. והיתה או אפי"ה. ואף הרביעית אחר
שהתירה וחזר ותקנה גם היא נעשית ראשון כמותן מנדחתה לן: (עא) ר"ל ראשון כמו שהיתה קודם שהתירה ותקנה והיינו מדמחברת
לג'
אבל

מן משה שנבנה... כו' וכו' סוכה טו' ד"ס

תוספות חדשים

מ"ח [במשנה] התיר את השליש... דעת הר"ב שהרביעית אין לה עומאה

מקבלת מהן עומאה ואין עומאה ברביעית החדשה אלא מחמת שמוזרת לשלש העומאות מנע... הלכך כשחזר והחליף הג' פעם שניה עשהו כולן ואפי' מנע ליה זכו:

שניה. התיר את השלישית מהורה (ע). שהרביעית במנע. ואין מנע עושה מנע (ע): ברפ"ב [הרמב"ם ספכ"ו מה"כ: ומיקשרת

או חלקה אחין או שותפין. מהורה (ע). החזירה. מקבלת עומאה מבאן ולהבא (ע). משה מיטמאה חבילה (ע). ומישהרת חבילה (ע) דברי רבי אליעזר

הג'... שנגבבו טו' בברכות טז' שחלקה... טיטמאה טו' ומישהרת נדה"י כפמאת טו' ומשהרת וכו' ב"ב ג"כ ובמסכת טז' שנגבבו טו' שחלקה... טיטמאה טו' ומישהרת נדה"י כפמאת טו' ומשהרת

מלאכת שלמה... עמאה וכו' ארובה ושני כרעיס היינו דוקא במקום שהכל לאדם אחד שסופו להחזיר וזהו מה שכתבו הרמ"ם והרא"ש ז"ל דהא דתקן לעיל דאפי' כרע אחד עמא היינו כשהחזירה למטה אבל כל זמן שלא חזרה למטה סתור אפי' המטה

אליהו רבא

שחלקה אחין... שחזר להחזיר שחלקה אחין... חזר וסתור אפי' המטה

משנה אחרונה

כ"ג בסבור... הרמב"ם דבכל הכלים מרב בתכל לא מיתוקם... הרמב"ם דבכל הכלים מרב בתכל לא מיתוקם

ישראל תפארת

ותקן כולן עמאין עמא מה... אכל בהחיר ג' ביחד... אכל בהחיר ג' ביחד... אכל בהחיר ג' ביחד

פשוטי כלי טור דעומאין אינם אלא מדרכין ניחא דעומאה דכנן לא אהרי' מרב בתכל כדפי' בתמי' לעיל: מ"ח ב"ב... מ"ח ב"ב... מ"ח ב"ב

מספאת איברים . מ"ה טע
ה"ג י"ד :

הלווי גרסאות

מ"ב ט"ו . ומספאת
בכ"ה" מספאת כ"ו ומספאת
כ"ה ג"כ ג"כ וכו' טע :

תוספות חדשים

רש"י בכוכב דף ט"ו פי'
ג"כ . גם תוס' טע
מכניס (לכאורה כרש"י
ע"כ . אבל מה תוספת
פירושו ג"כ כה"כ וכו'
הר"ש אבל הרמב"ם פי'
כרש"י . וכן מוכח בגמרא
טע וע"ש במהרש"א :

אליהו רבא

ורכ"א מיעטת איברים .
הטעו איברים נמי מיעטת
והוא שצריך להחזיק
שדיון כולה קיימת :

משנה אחרונה

הכ"ז מפרש מהני בשעת
התוספתא אבל בפ"ק פ"ק
דקובה מפשט . כפשוטו
לד"ה אין עומתה אלא
בטעם שלמה . ולתלמידי
אף איברים מיעטת
והיינו ארוכה ושתי כרעים
קלה ושתי כרעים דחמו
למסמך אגודא כדלמא
גמ' וכן פירשה הרמ"ם
וכן פי' הרמב"ם במגוה .
ונראה הכה אפי' אין
דמיו להחזיק כיון דליכא
עממא דחמו למיסמך
אגודא היי כלי כמות
שהיא אפי' אין דמיו
להחזיק . ודוקא נקב
עומתה להבא אבל עומתה
למפרט פירש ש"ן
זרוב המנה עומדת
כתי"ב הכ"ז והיינו עממא
דל"ק נגזיל ת"ה דמטע
מעומתה למפרט ור'
תמיה דמטעמא נמי
למפרט ק"ל כיון דלמי
מיסמך אגודא כדלמא
יכול להחזיקה הו' ולא
טענה עומת . ור"א
דעה לית ליה עממא
דמיסמך אגודא ללמדק
ייחוד כעין והא לא
יתדה נקב וכו' לטעם
הכ"ז אבל לפי מש"ל
מיסמך אגודא לא מהני
אלא לעומתה למפרט
ז"ל דה"ל לעומתה
למפרט . ועט שבדכתי
המב"ם נתבאר כי
התוספתא שפנינו יש ט"ס
בכה כפ"ל' מנה
שפסקו איבריה אט
ככה ארוכה ושתי
כרעים וכו' פ"ט מינת
נכדה הוא ט"ס וז"ל
באר נה . ולפי' הר"ב
ט"ס התוספתא משמע
דלח' כעומתת מדרם
אייני אלא כנגד עומתה .
וה"ל ז"ל נמלי קמפלג' .
ועוד היכי אמרי' דהכנס
עט הקלה מקבלת
עומתה טע ל"כ ל"כ
טעמא

עליה כשמצילה כשהיא שלימה : וחכמים אומרים מוטא איברים . ולא חבילה . דאם נעמאת כרע היא עמאת ולא קלה דלונה חבור
כשלימה : ומספאת איברים . כשא לא מצילה מטוביל הכרע בפני עממה . ולא חבילה עם הקלה . שהקלה חוללת עליה דלונה חבור
כשלימה דמטוביל מנה שלימה טעורה . אע"פ שלא פירקה . אבל השחא דפירשה הכרע מן הארוכה לא הו' חבילה עם הקלה . ולריך
תוספות יום טוב
[ומיטרת חכמים . פירש הר"ב וחכמים אומרים מוטא איברים] כך נראה פי' משנה זו מן התוספתא .
כשא לא מצילה מטוביל הכרע בפני
עממה . עמ"ס בספ"ד כס"ד] :

מלאכת שלמה
אליבא דחכמים הלכתא כתייהו : מאי דמט' רב תנן טע בפ"ק דסוכה דההיא
סוגיא אליבא דר' נחמיה וחפשיי בהלכות כלים ומלאחי שכן ג"כ פסק בפכ"ו
בניטלה ארוכה ושתי כרעים דטעורה ללא כר' נחמיה ואח"כ בסמוך לזה פסק
בחכמים דמתני' וכפירוש האר"ש דטעורה ופשיטו על זה הרב"ד ז"ל וז"ל
אמר אברהם זה לדעת ר' נחמיה ודלא כרבנן עיינן במשנה פ"ח ועוד קשה
דידי וזמנא לא כתב כן ע"כ . ולקשיא קמיתתא תירץ מהר"ק ז"ל דלא
הו' קשיא דליכא למומר כיון דחכמים דר' אליעזר סברי כר' נחמיה נקטי'
כתייהו אבל מה שכתב קשה דידיא אר"י קשה ותירץ הוא ז"ל ד"ל שרבינו
סובר דלא שייכא הא פלוגתא בהא פלוגתא דפלונית דת"ק ור' נחמיה נשתיה
המנה עממא מדרם ובהא הלכה כת"ק דמטערה צניטלה ארוכה ושתי כרעים
דכיון שצ"ן זרוב המנה עומד אלא לה עומתה ופלוגתא דר' אליעזר וחכמים
במנה טעורה וקאמרי חכמים שאע"פ שניטלה ארוכה ושתי כרעים מקבלת
עומתה מפני שראויין לסמוכן וליישן ולשגא דרבינו דיוק הכי כדל"ה ולשגא
דמתני' נמי דיוקא הכי דגבי פלוגתא דר' נחמיה קתני מנה שהיתה עממה
מדרם וגבי פלוגתא דר' אליעזר קתני מנה מיסמאת אברים עכ"ל ז"ל :

י כ ין תפארת ישראל

עבילה מועלת לה כל זמן שהיא מפורקת . (א) אפי' בשעה שהיא מפורקת .
מק"ט . ודוקא בשעתא ארוכה וב"כ מחובר . או קלה וב"כ מחובר
מרחויין להמכן כמותל . אבל בפחות מזה . אפי' דמיו להחזיק הפרקים .
אפי' כל עוד שמפריקת פרה עומתה מינה . וגם תמק"ט מדהשחא
עדיין לא חזי למידי : (ב) דבשעתא כשהיתה שלימה . מהני לה עבילה
אפי' טובל ממנה כל אבר ואבר לבד (מ) (וע' לעיל פי"ד מ"ו דו"ק) :

שעממא . אבל בעבילה . הרי כל עיקר העבילה רק כדי ששתמש בה בעברה אח"כ כשיתחברו . והרי אז יהיו כל האברים עבולים . וכך משמע נמי
מהרמב"ם (פ"ו מכל"ס) . ואע"ג דשכל האברים מחוברין יחד . לריך לעבול כל המנה כדלמא (כ"ד רס"י קל"ה) הכא שאני דהס גופים נפרדים . תרע
דכרי גם בשיש ארוכה ושתי כרעים זריכות להלך כבני . אולם מהתוספתא
נעמא חבירו . ומספאת חבילה ר"ל אט העביל ממנה ב' אברים מחוברין יחדיו . כסם ששלימה אין חולין מקום חיבור האברים . קד במפורקת אין
מקום חיבור ב' אברים חולין . ולרבנן המחברין א' אברים אט נעמא א' לא נעמא חבירו . ובכונן יחד . וצ"ן מקום חיבור . ולא דמי לשלימה . וכבר
כתבנו דמ"ס ה"ל ומלגון משמנו משמע טפי כרש"י . וכבר ידענו שדמיתא שלא הוצא כ"ס . י"ל משבשחא היא ולא סמוכין עלה (הר"ש חולין פ"ב
דף ל' פ"ב . והרשב"ם ב"ב דס"א א' . ועי' ב"י א"ח סי' תרי"ג) .

הלכתא גבירחא כללא דפרק יח

פ"ח משנה א כלי שחוקי אפה על אפה כרום נ' אמת דמספאת נעישת
לחז לבלי להתפלסל ואמ"ס מדר"ל כהא . משערין עם עובי
הרפנות סביב . חוץ מנזבי הרגלים . וחזין מתהלל שבין השוליים להקצע
משנה ב גלגל שלמעלה סהבלי . או כן שחתתו . אם אינן הקיעין בחוץ
בהכלי עצמה . אף שישבין וע"ז אמ"ס . ואינן חיבור לשום דבר .
אבל בתקיעין יחד בחוץ . אפי' שלא במסמרים מהשבו חיבור לטובאה ולפיהה
ולשבת . קיבה שלע גוף הכלי הנ"ל . ורפנות הקיבה מחוברין על ששת הפנות
הכלי שחתתו . ג"כ אין הקיבה חיבור בהכלי לשום דבר . רק במחוקין יחד
שחתתו שחוקין יחד במסמרים . אבל אינן שרין ננוכה . דהקיבה מסכה רק
במסמרים . והיינו מרחיקה אהל חשוב בפ"ע . ב' הללוי של הקיבה . והכלי
קצת מאייר הכלי שחתתו . נסדרין יחד באלכסון מנג הקיבה לשפת הכלי . ואם
אין הכלי יכול לעמוד בפ"ע אם לא שוישיבו עליה הקיבה . או אמ"ס שיהיה
קבועין יחד ומצפופין :

משנה ג אע"ג דכל כלי ב"ק . שעי' שנתקלקל אינו מקבל כלל רק ע"י השייה .
נתבטל ויפאתו . אפי' כלי שחוקי מ"ס . ועי' שנתקלקל אינו מחוקי
מ"ס רק ע"י השייה . אע"ג שמקבלת מעט שלא בהשייה לא נזרית לה פוטאה .
כל פשוטי כלים אפי' של מתכות . אם משמשין לעץ אבל אינן מחוברין לו אמ"ס
אפי' משמשין לאדם וכלים ביחד . עכ"פ כיון דכלי משמין בין השמשיש להאדם
אמ"ס . ורק אברי המטה והמזבן שמהדין בין דפנותיו כדי לשבוב עליו . אף
מלבן הג"ל של בני לוי . שכל עקרי הורא לפרקי בכל דמספאת :

משנה ד לכן הג"ל שאינו נחמד על מספרות תחתו של הבורח . רק על ד'
לשנות של עץ שעומדות תחתו ד' ויותת מלבן אמ"ס אגב המטה :
משנה ה ה' כלי שבם אחר לקילו הו' ערין לתשמישו תהיה אפי' ברחוק קצת ;
וכ"ש בניטל ממנו אבר שאפשר להחזירו עק"ם כבתחילה . אבל אם
אחר נשילת האבר ממנו לא הו' כלא לתשמישו תהיה . רק ע"י תמיכה . וי"ש
בנצנר האבר דאו אמ"ס שיהייר הכלי לתקונו כבתחילה . נתבטל פירוש שבו . רק

ולא כמות מזה. אבל כמה שנתפרק. אפי' נתקף אה"כ לאברים אברים. רשאי למבול כל אבר ואבר בפ"ע. כללי דיני הכשרה יש בהן חילוק בין נישל לנשבר. בנישל יש ה' אופנים: (א) כמדה שלמה שנמשכה ונישל ממנה קצרה וב"כ. ודעתו להחזיר יחד להמטה. או הקצרה וב"כ שנמל' הנבטל מהן השוי"ש. אבל מק"ם כמאן ולהבא מדחיו להמטה כהתלה. אבל מה שנשאר מהמטה מחובר יחד. והוא כשימאחו הישנה כבהרלה (כסוכה דפ"ו א' ומשנה ה' בפרקין) ורק כשהורו ודבר יחד. גם הקצרה חזרה לשוי"ש: (ב) ובנישל ממנה ארוכה וב"כ (מ"ה) או ארוכה עם הקצרה וב"כ (מ"ט) או הנבטל מהנישל ומשאר השוי"ש שבמטה. אבל כ"כ מק"ם להבא ומסמס הנ"ל. ובחזרו ודבר יחד. חזרו הכל לשוי"ש (שם): (ג) ובנישל ממנה רק כרע א'. או ארוכה ב"כ. או הכרע והארוכה בשעה שמתפרדו מהמטה נתבטל מהן השוי"ש. גם אמק"ם להבא מילא חזי למירי. אבל הנשאר בהמטה מחובר אחר נשילתו. רואי כמסמאחו כבהתלה. ורק בהחזיר אח"כ להמטה. חזרו גם הם לשוי"ש (יבין מ"ט ג"ד): (ד) ובנישל ממנה כ' ארוכות. או הנבטל גם מהנישל גם מהנשאר שוי"ש. רק שב' הארוכות גם להבא אמק"ם מילא חזי למירי. אבל הנשאר. דהיינו הב' קצרות שיש בכל אחד ב' כרעיים מק"ם להבא כלעיל סו' א': (ה) ובנתפרקו כל אברי המטה. ועתיד להחזיר או כל עיד שלא חזרו וחיברו יחד פרח סכילן השוי"ש. וגם אמק"ם להבא. כל עיד שלא נתחברו. וכן מוכח מש"ס (סוכה פ"ו א') דדוקא בנשאר יחד ארוכה וב' כרעיים או קצרה וב"כ מק"ם להבא מדחיו להמטתו אכותל. ובכלל הנה"ך ה' אופנים. אפי' נשל כרע א' מהן והחברה המטה נשארה כמסמאח הישנה. מרעיון שנשארה הישנה. ובדיו להחזיר כל אברי המטה כבהתלה (מ"ו) וכ"ש בהחזיר האבר שנשל מהמטה להמטה הישנה. חזרו הכל לשוי"ש. רק שכשיחברו אותו אבר המטה

עומאה חלה בקלרה ושמי כרעים ולא עם כרע אחת. וסוד שכתב את עמדה הכרע נעמאת הקלרה. וכרע למודי מקל כעמלה הוא ומתי עומאה סוין ב". ואלפס למוקי לה כעמלה פ"מ להחזיר דסוי כלל פ"מ ופדיון אינו מיושב ואין להכריז ול"ע:

למטה מהורה. וחזרו ופרקו ממנה. האבר מהורה. והמטה מהורה דינה רק כאילו נגעה במטמאה ישנה (ור"י הניגע במטה החדשה אמר שמסאחי לא סמאחי ואתה הסמאחי) ובהחזיר האבר הוא למטה המטמאה אפי' שחזר ופרק האבר המטה. נשאר המטה כשוי"ש כבהתלה. וכל זה בנישל. דהרי עתיד הכל להחזיר ולהבא כבהתלה. אבל בנשבר אבר או אברים מהמטה בזה"ש ד' אפנים: (א) בנשבר ממנה קצרה וב"כ כרעיים. הנשאר מהמטה נתבטל ממנה השוי"ש ואפי' עשה לה קצרה וב"כ חדשות אינה חוזרת לשוי"ש. ולא דמי לכרע שחברתה למטה שנולה ממנה מדרס (במ"י) דהתם לא נבשרה מסת הפרס. ויש היכחה לזה במשנה ה'. דנקפ רק בנישל שהנשאר ממנה כשוי"ש. אולם לר"ב"א (יבין סו' כ"ז) אין חילוק בין נישל לנשבר בזה. כיון דבשניהן הנשאר חזי לתשימש קמא. להכי בשניהן הנשאר ממנה כשוי"ש ישנה (הכל כלעיל סו' א'). וכעשה לה קצרה וב"כ חדשים. גם הם סמאחי כשוי"ש ישנה. (ב) ובנשבר ממנה ארוכה וב"כ כרעיים (מ"ה). וכ"ש בנשבר ממנה ארוכה וקצרה עם וב"כ (כמ"ט) או בנשברו ב' ארוכות ולא תיקן הראשונה קודם שנשברת שניה. בהנה"ך כולרו אפי' עשה שוב חדשות להמטה שנשאר לב"ע אינה חוזרת למטמאה ישנה (יבין ג"ז. ולקמן פ"ט מ"י). (ג) ובנשבר מהמטה כרע אחד או ארוכה א' או הנשאר הוא כשוי"ש ישנה כבהתלה. ובהי"ב לה כרע וארוכה החדשה חזר גם הוא ממנה כשוי"ש ישנה כלעיל סו' ג' (מ"ז) (ד) ובנתפרקו ב' אברי המטה חזרו יחד זה מול זה באלסטן וכל אחד נתקצר לא פחות מסמאח. או שנתקצרו כל ד' כרעיי המטה. עד שאין משולו המטה לארץ גובה משח או נתבטל מהנשאר עומאה ישנה. גם אינו מקבל עומאה להבא (מ"ה). ונראה לי שהוא הדין בנשלו כל ד' הכרעיים ועתיד להחזיר נתבטל מהן השוי"ש ישנה. גם אינו מק"ם. ורק כבה"ז בהחזיר חזרו הכל לשוי"ש ישנה. ובכלל דוכתא אם נישל ואין עתיד להחזיר דינו כנשבר (מ"ט):

ר עובדיה

כלים המפרק פרק י"א

מברטנורה

ציונים

פרק י"א המפרק את המטה להטבילה. אפי' שמיטתה כשהיא שלומה. פעמים שהיא גדולה ואינה יכולה ליכנס במקוה. ולריך לפרקה: והנוגע בחבלים גרסי'. כלו' בין מפרק צ"ן נוגע בחבלים טהור. ובמטה שנטמאת צמת או במשכב הוצ' איירי וכגון שאין צמטה ארוכה ושתי כרעים. ואפילו הכי לריך להטבילה. כדי שלא תחזור לעומאתה כשיחברנה. והנוגע בחבלים טהור. דמכיון שפירקה שוב אין החבלים חבור: החבל מאימתי חבור: בתמלה כשארס מוכרז את המטה שלומה וכירג בה ג' צתים. ועדיין נשאר החבל לרוך הרבה. נטמאת המטה נטמא החבל. והנוגע בחבל. טמא. דטולו יחד הואיל וסופו לסרגו מן

א' המפרק. מ"י גמ"ז מ"ט הנה"ך פ"ו: אלוהו רבא פ"ט א' המפרק את המטה. כרען דהמ"י מיעהרס אברים: תוס' אנשי שם פ"ט א' ב"ב ד"ה המפרק יו' פעמים שהיא גדולה כו'. ק"ל למה דמס' הר"ב בסמוך דמייירי שאין המטה ארוכה וב' כרעיים ועוהרס עכשיו ולשו' משעילה חלה כדי שלא תחזור לה עומאה חלה כדל"ה ח"ט מה דמפרק החלקים זמ"ז למה דק"ל דכתיבם ספ"ח דלון מזה פרוק מיעהרס חלה אברים אברים דלינה חבור כעלימה והלך א' חוץ על חבירו לפי הר"ב דמס' וסוד ק"ל דמי דכ"ס המטה ק"ל לטעם הר"ב כשהתבטלה דלעין חילוק איתפלג הוי' דכתיב מ"מ לפי שהנשאר דטובה והוי' דפי' סמאחי דכתיב כמ"ט הר"ב וסמאחי נשאר ממנו דטובה והטמאה כשוא"ס גנושא א' דנמקוט שיש עומאה"ס טהור וסמאחי כשיתפרק ר"ל דר"ה דס"ל דלון מיעמאת חלה חבילה חלה כפרוק ומסורדת אין משמאה לכך ס"ל ג"כ דלון מעהרס חלה חבילה ר"ל דכתיב להטבילה שלא תחזור לעומאה"ס טהור כשהתבטלה הוי' מוטיב חלה לריך לתקוט: להטבילה רכיון דס"ל דקודם החזקון אין בתחילתו כוב עומאה נמה יוכלו בתחילתו להטביל כעמלה חלה החבילים ס"ל משמאה ולכך ס"ל דמסכת אברים ובכירה זו אש למדין מפי' זה לא חלוט מי שיתקוט ע"ז והוא שהמטה חלה חבילה נטמאה. וגם הדין

פרק י"א והנוגע בחבלים גרסי' וכי' לשון ר"ע ז"ל. אמר המלקט אינו יודע מנין לו זו הנכנסה שחרי הרמז"ס ז"ל לא פירשה לא כפירושו למטה ולא כחבורו להלכות כל"ס סכ"ו גם אינה לא

יבין תפארת פי"א (א) מיירי צמטה שנטמאה בטומאת מה ועשית חב. או ששכב עליה זכ שנטמאת ע"ה"ע. שנטמאת אדם המפרקה כשנוגע בה להטבילה. ואפי' שאל' לפרקה קודם עבילה (ולעיל ספ"ח) מיירי הכא שהמטה גדולה. ואינו יכול להכניסה להמקוה רק אברים אברים. ובכ"כ אינו יכול להשתמר מלנוגע באבריה הרבים אחר שנתפרקו: (ב) הייט החבלים שהמטה מסורגת מהן בשעה שנטמאה. ועמאלו עמנה דאפי' חבלים לבדן אמק"ם (כתיב"ס סוכה רמ"ט פ"ו מ"א) אפי' כ"ו שמתחברין צמטה מקבלין עומאה ארבה. והשתחא שהיא מפורקה כאלו החבלים מחוברים בא' מאברי המטה: (ג) דכל אברי המטה אין בהם עו"ש כ"ו שהן מפורקין וכ"ס החבלים דאפי' שהן דבר בפ"ע. עכ"פ ממ"ז אי כאברי המטה דייניקן לה. הרי כל אבריה כשנתפרקו אין בהן אף עו"ש. ואי כגוף בפ"ע דייניקן לה. הרי חבלים ומשיחות אמק"ט. דלויק כשק שחור טו וזריג (כספרה שעה רמ"ט רפ"ז) (א) (ד' ר"ל)

תוספות יום טוב פ"ט א' והנוגע בחבלים. כן גי' הר"ב. חבל גי' הרמז"ס בפירושו ובחבורו ס"פ כ"ו הנוגע משיורג שלמה מלאכת פירוש הר"ב ז"ל ולא כפי' הר"ב ז"ל ואל"כ דלימא מתני' מיירי צמטה שיש בה קצרה ושתי כרעים דממאה לכ"ע ואפי' כ' הנוגע בחבלים טהור דמני פירקה שוב אין בה עומאה חלה לעולם המפרק טמא

משנה פרק י"א והנוגע בחבלים. קי גימטת הר"ב והנוגע בו"י דנין מפרק ונין הנוגע פסול ומשפס דלא איירי הכא במפרק מטה שלמה חלה ככר יסעלו ממנה ארוכה ושמי כרעיים ועוהרס ככר כתיב ד' נחמיה פ' דלעיל ומ"מ ארוכה עינולה שלא תחזור לעומאה"ס כשהתבטלה. ופי' זה אינו פתור כלל דמירי ניטעלו שמי ארוכות קמתי וסמאחי צמטה חלה הוא ועוד לי מערה נשילת הארוכות מאי קמ"ל דהמפרק והנוגע עובר כיון שהמטה עומאה עוהרס ועוד אי יסעלו הארוכות ע"מ להחזירן לא טהרה ככך כדלקמן מ"ו כגלה שינה את הנקיים הכל הולך אחר הישטוס. ואי יסעלו שלא ע"מ להחזיר אינה

חוזרת לעומאה"ס אפי' כשהתבטלה כדחתן ס"פ דלעיל מטה שנגגס חלי' וכו' החיוביה מקבלת עומאה להבא חלה למפרע לא וכן הקשה זקני הגאון ז"ל כספר זרע יחלק. וכן' משנת חתמים כתב בשם החו"ס דקוסה דלפי' כסופו להחזיר מערה כל זמן שלא חדרה פ"ב ולא עיין יפה להסו"ס כהבו כן גבי כרע אחת שפירסת טהור כ"ו ז"ל חלה חבירה דלון עומאה פחות מקלרה ושמי כרעיים וכ"כ ה"ל"ס והר"ב ג"כ פ' דלעיל מ"ו. ופי' הר"ב כתיב חזר ויש לתמוה עליו מה ראה על ככה לנעות כאן מדריך כל המפרקים שנוסקין הנוגע בלא וי"ו ועיקר מלמא לעיין הנוגע בחבלים קמ"ל דאפי' להמטה עמאה

כלים המפרק פרקי

מחור. למה שיש בחבל יותר מעשרה. איש משמש ללורך המטה כלום:
[ג] המיוזן. כמין אזור או אבנט של אריג שכורכים אותו סביב המטה
כדי לחבר פרקיה. ופעמים שהוא גדול הרבה ונגרר ויואל חוץ
מן המטה: היוצא מן המטה. והמטה טמאה מדרם: כל שהוא.

אפילו יואל כמה אמות חוץ למטה הכל
טמא: ר' יוסי אומר: עד י' טפחים.
טמא בקומתה המטה. מעשרה ולמעלה
טהור. והלכה כר' יוסי: שירי מיוזן.
מיוזן שבלה ונקרע. כמה ישתייר ממנו
ויהיה טמא: ד' טפחים. דכליר מהכי
לא חוי למידי ולא חשיב כלי: חבק.
י"ג כגד עד וקפה שמישים על

מחור. שבו יי) קושרין את הפסחים יי).
ומשליםין את הממות: [ג] מיוזן א) היוצא
מן המטה כל שהוא ב). דברי ר"מ. רבי יוסי
אומר עד עשרה טפחים ב). שירי מיוזן ב).
ד' טפחים ב). כדי לעשותו חבק לחמוריו:
נישא

החמור כשכב מן הדרך והוא מוצע. כדי שלא ינטן לאחר שסמירין ממנו האוכף. ויש מפרשים שסמירין אורו על משאיו החמור. כדי

גנדי ונדס הגי' י"א עשרה עד עשרה טפחים טמא כו' ותפסה עלה היס בורס כחשוי מלת עד וי' גמ"ט

מלאכת שלמה

שבו קושרין את הפסחים. וזכר לפסח מזרים דכתיב והיה לכם
למשמרת וכתיב אסרו חג בעבותים רש"י ז"ל שם בחולין. הנהיה ותימה שמלאכה
במשניות שהעבירו הקולומס על מלות שבו קושרין את הפסחים ומשלטין
את המטות. ומסוק החס בגמ' דכל היכא דקתני עד ויל ביה לחומרא ואי
עד ועד בכלל קולא היא אומא עד ולא עד בכלל ודייק לה מבדיהא דקתני
עלה דמתני' חמשה טפחים כלמעלה עשרה כלמטה פי' חמשה טפחים כלמעלה
ושמא דעד דקתני עד חמשה טהור ולא עד בכלל עשרה כלמטה דהאי עד
דקתני ועד עשרה טמא ועד בכלל קאמר אלא לעולם בחד הומרא אוליין
וכן א"ר יוחנן כל שיטורי חמשים להחמיר חוץ מכנרים של חמשים דלהקל פי'
כל שיטורי חמשים להחמיר דאי מלומא חומרא הוא שעריתו במלומא ואי
מלומא קולא הוא שעריתו בשוקח חוץ מכנרים של חמשים ששינוי בגדה
דהרואה חסם של דם בגדה כנרים טמא דמסקי' ליה בדם נדה אפי"ג
דכי משעתה ליה במלומא חומרא היא לא היא טמאה אלא ציור

תוספתא. מייתי לה החס צפרק אלו ערופות: [ג] חבק. כהב
הר"ב י"מ בגד עד וכו' וי"מ וכו'. ודבריו תמוהין בעיני. שהרי
המיוזן מפרש הר"ב כמו אזור ואבנט. ושניהן אינן בגד לככות
כשיעור האוכף. או כשיעור המשוי שעליו. שהרי אינם רחבים
כידוע. אבל דברי הר"ב מורכבים
משני פירושים. שמ"ש צכאל על חבק.
כחב כן הר"ש מהערוך. והוא כתב
ג"כ על מיוזן צסם גאון ובסם הערוך
שהוא בגד למר שנותנים בני אדם
גדולים וחשובים תחת המלעות ובלע"ז
טפ"ט. ועוד כתב הר"ש ש"מ שהוא
עור

כדי שלא ינטן לאחר שסמירין ממנו האוכף. ויש מפרשים שסמירין אורו על משאיו החמור. כדי
שלא ינטן לאחר שסמירין ממנו האוכף. ויש מפרשים שסמירין אורו על משאיו החמור. כדי
שלא ינטן לאחר שסמירין ממנו האוכף. ויש מפרשים שסמירין אורו על משאיו החמור. כדי

כדי שלא ינטן לאחר שסמירין ממנו האוכף. ויש מפרשים שסמירין אורו על משאיו החמור. כדי

כדי שלא ינטן לאחר שסמירין ממנו האוכף. ויש מפרשים שסמירין אורו על משאיו החמור. כדי

מנרים אבל כנרים עצמם מחזיקין ליה בדם מאכלות והיינו להקל דאפי"ג
דנרים שיעורו בעי' כנרים ועוד והכי הניח בהרואה חסם וטעמא מסום
דחמשים עתמן דרענן דמלאורייתא עד דחויא מיוספס דלכתיב דס' יהיה
זוכה בצערה ורב חסדא נמי ס"ל החס בפי' הרואה חסם כר' יוחנן אבל
רב הונא פליג עליה דרב חסדא וס"ל דאפי"ג נבי חמשים אוליין כגד ועד
בכלל או אפכא לחומרא הלכך הרואה חסם כנרים או כיותר מנרים
דעד ולא עד בכלל דאי אמרת עד ועד בכלל הוה ליה קולא וטהורה.
ו"ל הרמב"ם ז"ל שם פכ"א חבל היואל מן המטה שהיא טמאה עד סוף
ד' טפחים הטוגע בו טהור שאינו מזכרי המטה לפי שאינו ראוי לכלום
מהחלת חמשה ועד סוף עשרה טמא מפני שהולין בו את המטות מעשרה
ולחן טהור מפני שהוא יתר על זורך המטה ע"כ: [ג] כל שהוא דברי
ר' מאיר. כך ז"ל: עד עשרה טפחים. מחק ה"ר יוסף ז"ל מלת
עד: כדי לעשותו חבק לחמור. ק' הגיה הרב בללאל אכמני ז"ל:

ג עד י"ס. מ"י ט"ז
חילופי גרסאות
שחן. לעשותו בגדי עצמות.
תוספות חדשים
משנה ב' [במשנה] את
המטות. להעלותם וכמעט
לירך לטביל גס המכל עד
עשרה טפחים (הרא"ש)
תוספות אנשי שם
בכלל שאלוהי סמירין דקיל
ומרי או עד ועד בכלל או
עד ולא כו' החס מייתי
לה. (ש"ל):

משנה אחרונה
אפי' ראה לקיים וה"ל הני
לעיל פ"ה מ"ב והשאר
טהור סתם. ובמתני'
דלפיל נמי מני סתם מן
הקשר ולחן טהור
ולקמן פכ"ט יש חילוקים
בזה לקיים ובעם חלכנו:
שבו קושרין את
הפסחים. כדלי הני לה
דקריית הפסחים אינו
זורך למטה והרמב"ם
בהבדל השמיים קשיים
הפסחים. והאפשר דהכא
לאו משום יד חני לא אלא
לענין שיטור עשרה
טפחים שיש סמירין מקשיים
הפסחים דכתיב אסרו מן
בעבותים עד קרינת
המזבח. ושהי קרינת י"ג
בגיבון עשרה טפחים
דכל קנן אמה בת חמשה
בפ"ג דמדות ולפיל פ"ז:
מ"י: [ג] מיוזן היואל
מן המטה. פי' הר"ב
והמטה טמאה מדרם.
ולפיל גבי חבל לא דקק
לפרש כן. משום דהכא
דוקא במדרם פליג ר"י
ובשאר פומות מודה
כדלקמן ה"ל. ולירך דקדק
במאי קמפליגי ר"מ ור"י
לפי לומר דלמך יותר
מ"י זמן זורך היו ולמך
לא. דזה דבר הנראה לעין.
וה"ל דאלו לטעמיהו
דחוקפתא הביאה הר"ש
פכ"ט מ"ח פליגי ר"מ ור"י
יוסי צידות סיתרין
מכשיעור ור"ה לקיים ר"מ
קמתי נמי רואה לקיימו
שבגד חשוב הוא ואין דרך
לחוטבו וחז"ל ר"מ לטעמיהו
ר"י לטעמיהו. אבל בחבל
דלפיל לבי"ג מעשרה
ולמעלה טהור דלא חשיב
וה"ל דשמו לחותבו. והכא
לא קתני פחות ממעשה
פסוק כמו בחבל דלפיל.
דחמשה פחות ממעשה לא
חוי לשלש בו המטה אבל
מיוזן בשמות מדרם כתי
חליא פלוגתא דר"מ ור"י

חיי להמפרק לחבר הפסחים: ר' יוסי אומר עד י' טפחים. ומי' ולחן טהור מדרם אבל פחות מדרם שנגע בעצמו
יוסי בפכ"י מ"י: שירי מיוזן שבעה. פי' ה"ב דפחות מתן לא חוי למידי. תשמע דטהור אף בשאר עומאות וכו"ב הכתובים בחבורו. וגדלה דהיינו לפי פיתו מיוזן הוא אזור וקחם
אזור אינו רחב שלשה כדלקמן בפכ"ז דשומתו הוא משום אריג כל שור. ופירשו החס' בשבת דהיינו טעמא דלתיג עמא בכ"ש שכתבו מתחלה ק' ואין דעתו להוסיף דלחשיבא
ט"ב וכו' הכא דנתיי חבק חייני אדרבם מתחלה ארבו ארוך והשאר דחסק הא לא לחשיב לכן ולא חוי לחמור בשמות משכסה הלכך טהור לגמרי. אבל לפי פי' הערוך
וגמון

ישראל

חשוב מחובר. אבל הכא הרי אין הקשר חשוב מחובר (כפי' ז') מיהו כל
מס שאינו זריך לסיורג המטה. אפי' מהקשר ולפנים טהור. וחולי מלוקמן
(פ"כ מ"ג) ואשכחן נמי דכותיה במקואות (פ"י מ"ה) דכל העומד לחתוך
כחתוך דמי (כחולין דע"ג ח'): (ד) וא"ת הרי לעיל (פ"ד מ"ג) אמרינן
דהבל לני גדול רק עד ד"ט הו"ל חיבור. ובשארין יותר מזה. לא חוי
להעלות בו הדלי מהבאר העמוק. וכמ"ס שם צסם רב"א. והרי מטה גדולה
יותר מדלי וכדסה יותר מדלי וא"כ קשה תרתי. האל למה הכא במטה כשהוא
פחות מה"ט אינו חיבור. הרי גדלי אמרינן דגם גד"ט חוי לשלש בו.
ואת"ל דכפחות ממוגה ה"ט שנגם לעלייה ח"ל לשלש אלא מושיטו למטה.
עכ"פ למה הכא במטה כשהוא יותר ניה' עד י"ט חוי לשלש. וסם גדלי
אמרינן כשהוא יותר מדלי לא חוי לשלש והרי מטה כבירה טובא מדלי.
וארץ יהיה זו נאות למשך כבד ולא למשך קל. וי"ל גדלי שאני דלירך לו
להורדה וגם להעלסה. ולפיכך בשארין יותר מד"ט אף דחוי לשלש בו למטה
אפי' משא כבד יותר מדלי. עכ"פ לא חוי להעלות בו אפי' משא קל גדלי.
משא"כ הכא במטה. אופכא אף דלא חוי להעלות בו המטה מעלייה לנג
כשהוא יותר מד"ט. עכ"פ חוי לשלש בו מנג לעלייה. ולכן מניה חבל
היה במטה להשתמש בו כשיעורג לשלסלה למטה. ובוזה לכאורה מוכח דלא
כרבותינו הר"ש ור"ב שכתבו שמשלש בה המטה להפילה. וק' הרי א"כ
זריך טוב להעלותה מהמקוה. והרי אפי' דלי הקל אינו נאות להעלותו בחבל
שהוא ספי מד"ט. מיהו מלת שלשול לא ק' לדברי רבותינו. דמלאנוהו גם
גבי ממשלה למעלה (כסוכה פ"א מ"ט). רק קושייתו היא' יהיה חבל זה נאות
להעלות דלי הקל ולא מטה הכבירה. והנה רבינו הר"ש הטעים יותר דברי
הר"ש דררכו. ש"ו ח"ל וכשמפילה עם המטה זריך להפילו גם החבל עד
י"ט. וחזן ל"ט טהור. עכ"ל"ס. וכוונת רבינו דמשום דלירך להפילו עד
ל"ט חזן דל"כ ר"ל להטביל. והו דל"כ ר"ל גדול אמרינן דעד ל"ט זריך להטביל
(כמקואות פ"י מ"ה) ומי גרע מטה מדלי. הרי בליה ספק גם במטה זריך
לשמח. ואי כוונת רבינו לא לענין להחשב חיבור. אלא דמדדואה עמא עד י"ט זריך להטביל עד שם.
משמע דמיוזן שחשוב עפי' מחבל לכ"ט אפי' פחות מה"ט הו"ל חיבור להמטה. וכן משמע לשון כ"ט דקאמר
ר"מ

תפארת

יותר מ"ט. רק עד י"ט ממנו הו"ל חיבור. והשאר דלמעלה קאי. ולהכי
אינו חיבור להמטה: (יח) ר"ל רק כשהחבל ארוך עד י"ט. בו קושרין וכו':
(יט) דלע"ג דפסה דורות אין לירך שיהיה מקחו מנעשור לחדש [בפסחים
ז' א'] אפי' לוכר יציאה מזרים טהגין וזהו היקין לקנות גם פסח
דורות צעשור לחודש. וכדי לפרסם הנס קשרוהו בלחות הימים בהחבל
היואל מהמטה. שיראורו כל הבא אל הבית. מה שלא הי' אפשר
לם הכניסוהו בפתח [ואף דבלי' היה זריך ע"פ ציקור ד' ימים [כסוכה מ"ב א']
שכ"פ היה סני כשהגך ד' ימים אלא הסוכן]: (כ) כשירלו לשלש המטה
למעלה למטה. אוחזו בחבל ההוא ומשלסלו. ובגובה יותר מ"ט. או
לא יועיל לו אחריות החבל הדין שרגילין לסבך בו המטות. משום שהמטה
כבירה. וכל עוד שחמק השלשול רב מ"ט. יגדל הכובד יותר ויתנתק
החבל אם לא היה עב יותר מהחבל שיכרנו בו המטות (ד): (בא) מיוזן
הוא אזור הכרוך סביב ל' דפנות המטה לחוסך יחד. ולפעמים הוא
ארוך יותר מהאורך ושאר מודוללו והלוי בסוף הסיבוב: (בב) ר"ל בין
שהוא ארוך הרבה או רק מעט יותר מהאורך. הו"ל חיבור. דמשום
חשיבות אינו חושף אותו ממש אפי' ש"ל' לו. ומניחו שם דרושש
דכשיהרפו פרקי המטה. יחזור ויכרוך עם המותר מהמזרון סביב פרקיה
כמה פעמים: (בג) הוה חיבור. וכחבל לעיל [מ"ג]: (ג) (כד) היינו
מזרון שבלה ושאר רק קאת ממנו: (כה) כששאר מנוט בריח ארוך ז"ט.
עדיין כלי הוא ומק"ט ככל אריג. אבל צעשור מהכי לא חוי למידי
ואמק"ט: (כו) לחבוט בו החמור מתחת לבטטו כשיקשור אותו צב' קלוהיו
מה

שם. להכי עד שם הו"ל חיבור. ולא זכיתו לידע מנ"ל לרבינו הא דעד י"ט זריך להטביל.
(כמקואות פ"י מ"ה) ומי גרע מטה מדלי. הרי בליה ספק גם במטה זריך
לשמח. ואי כוונת רבינו לא לענין להחשב חיבור. אלא דמדדואה עמא עד י"ט זריך להטביל עד שם.
משמע דמיוזן שחשוב עפי' מחבל לכ"ט אפי' פחות מה"ט הו"ל חיבור להמטה. וכן משמע לשון כ"ט דקאמר
ר"מ

כלים המפרק פרקיט

ד עשרה שפחים. טז ט"ס :
תוספות חדשים
 [בר"ב ד"ה] כמבוא
 כניס כו' קדין נוגע
 כמבוא הזו. והף דהבא
 אין חילוק בין פירש אה"כ
 ללא פירש. כיון (א) שלא
 היה עליו המזון כעשה
 נישא הזב על המטה.
 מ"ח ל"א ל"ב גבי מעשרה
 ולחן ללדיהו כו' כפירש :
 (*) ט"ז כיון ט"ס

אלהיו רבא

ד על המטה ועל המזון.
 שהמזון עליו וסיבא נכדך
 אה"כ :

תוספות רע"ק

[משנה ד] [אות מו]
 ה"ב ד"ה כמבוא שנים.
 והמזון כ"ו שלא פ"י)
 ותורה לי דלעג"ד היה
 נראה דהמזון היו כמטה
 עצמה זמן ל"י יוסי עד
 עשרה שפחים ואף בפירש
 פספסא ב'. ושאינו ככתני'
 שהיה דהמזון כרך המזון
 לאחר שהמזון אה"כ
 במדרס. ויצ"ע. אה"כ
 מצאנו ח"ל פ"ב שהיה
 כן מדברי הרמב"ם ולא
 הביא שם דברי הר"ש
 והרע"ב :

תוס' אנשי שם

ד בר"ב ד"ה כמבוא
 שנים כו' היו אב המזון
 כו' כ"ס שיעת כ"מ דהמזון
 נעשה משכב ולישיתו וז"ל
 דמ"ס שהמזון הוא אה"כ
 דמ"ס דמבטל שיעת ג'
 ויסבול א' והיו כמזונ
 במזון הוא האדם או כל
 וזו זה הנוגע ממטה כ'
 כ"ס בעת חבורו וכתנן
 כ"ס דזכית מ"ז ע"כ מ"ח לא
 פסיקא ליה להניח להשימיה
 דין דמטת א' דל"ז זה רק
 בלא פירש הנוגע המזככ
 אצל א' המזון דמטת כ'
 היו גם אה פירש לפי
 שהמזון עליו הוא חלק מן
 המטת וז"ל ל"ח דב"ס
 מיירי שלא היה המזון כרוך
 על המטה ונתן שדרס הכ
 על המטה וזוהי ל"ח כיון
 מ"ט דמטת א' היו ג"כ
 כפירש המזון שהיו ל"ח
 מהחלק שהמזון יורד דל"ז
 בלא פירש שם מה שהמזון
 ל"ח דהא המזון
 כ"י הוא וכל"ס הנוגעים
 במשכב המטת כ' כ' נשת
 חנוכס. אצל ל"ח הר"ש
 שהמזון הוא כגד המזון
 על המטה וא"כ אינו מזוהר
 המסר רק המזונות ולפיכך
 אין צורך של המזון רק
 כנוגע במדרס לנשא כ' כ'
 כשת מבורה למטה ולא
 כפירש גם אינו מטת אה"כ
 גם בלא פירש לפי שאין
 דין מעשה המטה דברי
 הר"ב יריבה לנשים כי הוא
 החיות כפי הר"מ כי המזון
 הוא כמין אחר ולפיכך כ'
 דהמזון טמא כמטת
 המטה עלמה ולמה א"כ כ'
 דהמזון כ"י שלא כ' מן
 היסוד חשיב אה"כ ומטת

עור הכרוך על המטה וכו' אצל זה שפי' הר"ב על מ"זרן. כ"כ
 הרמב"ם. והוא כתב על ח"ל חבק הוא [החזור] אשר ישמו
 אותו לחמור על המדרע. כדי שיעמוד על גבו. וזה החבק ברחבו כמו
 טפת. וארצו יותר מזה השיעור. ובקלהו [שליין] יחברו בהן המשאוי
 [ג"א הקיסרה] ע"כ : ד מ"מ
 שנים. כתב הר"ב כל זמן שלא פירש
 מן המטה כדחתן במ"ב פ"ה דזבים :

רבי יוסי אומר נישא הזב על המטה ועל
 המזון (א) שפחים (א) כמבוא שנים ופוסל אחד. מעשרה ולח"ז (ב). מ"מ
 המזון בלבד אצל לא לטמא והיו מטמא שנים דהיינו ראשון ושני ופוסל א' והוא שלישי שהוא פסול בתרומה בלבד והמזון כל זמן
 שלא פירש מן המטה חשיב כאב הטומאה. ומטמא ב' ופוסל אחד. אצל לאחר שפירש לא היה אלא כולד הטומאה ומטמא אחד ופוסל
 א' כדן נוגע במשכב הזב : ר' יוסי אומר וכו'. ר' יוסי לטעמיה דאמר לעיל ו' טפחים ותו לא. הלכך זה שבחוק עשרה חבוב חבור
 למשכב ומטמא שנים ופוסל א' כל זמן שלא פירש אצל מה בחוק לעשרה לא חבוב חבור למשכב. ודיעו כפירש דמטמא אחד ופוסל א' :

יבין תפארת

מזה ומזה להמדרעט שמונה ע"ג החמור (ב) : ר"ל על המטה
 שהמזון כרוך עליה וגם יולא ומדולדל נמנו הרבה : (ב) ר"ל כ"ו שהמזון
 מחובר למטה. אפי' הוא חרוך הרבה. הרי הוא אה"כ המנוטה.
 ולפיכך אפשר שיעמא שנים. דהיינו ראשון ושני. והשני שזב פוסל אה"כ
 ועושהו שלישי. וכגון בתרומה [והוא דלא נקט מעמא שלשה ופוסל א' ועושהו
 כשני. וכגון בקדש. היינו מדליתו מ"ו. מש"כ תרומה מ"וה. וגם בחולין
 מ"וה שפירש על ספרת תרומה. אצל בחולין שפירש על ספרת קודש קי"ל
 ללא קודש דמי. כמב"ס פ"ה מה"ש"ה"ט"ו] וכל זה קודם שפירש המזון
 מהמטה. אצל לאחר שפירש. אין המזון רק ראשון מונגע במטה שהוא
 אה"כ [כפ"ס דזבים. ושי' לעיל פ"ה מ"ז] : (ב) למענויה חיל דמ"ל ברש"א
 דלפי' חרוך הרבה. כולו חבור : (ג) ר"ל על המטה שמזון כרוך עליה.
 וכלעיל. וכפי"ע דבהכי איירינן. אלא משום סיפא דנקט נישא על המזון
 הכי להכי : (א) נמי לטעמיה ח"ל דמ"ל ברש"א דרק עד י"ט הו"ל אה"כ

משנה

וגאון שהיה הר"ש ומו"ט שהוא בגד או עור הפזוסין למעט א"כ הוא רחב
 כמה שפחים ולמה בני כשירי בשעה אה הוא בגד ויעמא בשלש פ"ס או
 בשלשה ע"ס ואם עור במתה כדלקמן פ"כ כשפירשו מנגד גדול. ולדידהו
 ל"ל דשיעור בשעה דמזו לחבק החמור ודוכב עליו טמא מדרס והיינו מרכב
 ובפחות אינו מרכב ומ"מ טמא כשאר עומאות כשפירש : ד נ"ישא איב על
 המטה ועל המזון. הר"ב פ' לכולה מתני' דל"יירי ע"כ פירש המזון מן המטה
 דכל זמן שלא פירש היו אב המטה ע"מיה ומטמא שנים ופוסל אחד ל"ח כ"ו
 וז"ל עד עשרה שפחים. אצל לאחר שפירש אינו אלא ראשון ומטמא אחד
 ופוסל אחד וכ"כ הר"ש. ולא איכיל להכי זמא כיון שפירש נישא הזב על המטה
 היה המזון כרוך על והרי המזון מדרס כמו המטה וה"ל אצל שפירש מאן
 שקליה למדרס. ומילין ע"כ בין לא פירש שפירש לא שפירש אלא במתני'
 דלקמן משה שהיה טמא מדרס ואה"כ כרך זה המזון דהמזון מעולם לא
 נקמא במדרס אלא מהמת חבורו לנפש טמא כמה ומשפירש אינו אלא וז' .
 אצל הכא שהמזון עלמה נשתא במדרס אפי' פירש טמא מדרס שבו לייבן
 חב. ורלויה ע"כ הרב משנה למך בהד"ח פ"ה מ"ב דל"ח אצל שפירש
 הכי הוא כמותא וכו' אב הטומאה כמקדס ע"כ אלא שאני תמא ע"כ הזכיר
 דברי כ"כ וכ"כ ט"ס בספך. ומ"מ לדינא נראה ע"כ אלא שאני תמא ע"כ הזכיר
 הר"ב לעיל דמזון הוא אה"כ וכן פי' הרמב"ם ל"י לייבן דקי"ל עומאות מדרס
 יריבה שפחות משלס ע"כ כדלקמן פ"ה אה"כ אה"כ ומזון א"כ ט' ורוב
 שלש כמ"ס הרמב"ם והר"ב רכ"ו וכ"מ פ"ה דנגפים מ"א. ובזה ניחא דבשורו
 מחובר למטה הוא כחלק מן המטה ויש בה שיבוש מדרס ומשפירש פרה מדרס מן
 המזון כיון דכלל ליה שיעור דמ"מ לשלשה פ"ס שחלק דמזון מן המדרס אצל טמא
 נוגע מדרס. כדחתן פ"ה מ"י והשתא מ"ס אה"כ מדרס למך ל"יבה דהמטה דמדרס
 דלח"ה שפירש נמי היו מדרס ואב הטומאה כמקדס ע"כ אינו נטון להנמב"ס דמדרס
 מ"זרן היינו אה"כ כשפירש אין כאן שיעור מדרס ואינו אלא מנג כדברי הר"ב :
 וב"ב דברי הר"ש אין לייבן כן דלח"ה שפירש מ"מ כפי' שהמזון ראשון שהוא בגד
 כתב או שור שפוסקין על המלכות ויולא א"כ פרה מדרס למך ל"יבה דהמטה דמדרס
 ע"ש ויותר. דהכא קשיין לדיכחה דלפי' פירש לא פרה מדרס מנייה. ומה ע"כ
 דבעט הר"ש דמ"ל דמזון היולא אין בו דין מדרס שס"י לא נשתן עליו הזב ואינו
 משכב אלא דיט כנוגע במשכב עד שלא פירש אצל משפירש אינו אלא ולד ומטמא א'

שלא יפסד אם ירדו עליו גשמים : ד נישא הזב על המטה ועל
 המזון. לאו דוקא נישא על המזון אלא נישא הזב על המטה
 שהמזון כרוך כביכותיה ויולא ממנה : מ"מ שנים ופוסל אחד
 דברי ר"ב. ר"מ לטעמיה דאמר לעיל דלפי' המזון יולא מן המטה
 כל שהוא ואפי' כובא הוא חבור למטה
 ומטמא שנים ופוסל אחד. כמטה
 עלמה. שכל שהזב נישא עליו ונעשה
 משכב ומושב של זב. היו אב הטומאה
 והנוגע בו. היו ראשון. וראשון עושה
 שני. ושני עושה שלישי לפסול את
 התרומה בלבד אצל לא לטמא והיו מטמא שנים דהיינו ראשון ושני ופוסל א' והוא שלישי שהוא פסול בתרומה בלבד והמזון כל זמן
 שלא פירש מן המטה חשיב כאב הטומאה. ומטמא ב' ופוסל אחד. אצל לאחר שפירש לא היה אלא כולד הטומאה ומטמא אחד ופוסל
 א' כדן נוגע במשכב הזב : ר' יוסי אומר וכו'. ר' יוסי לטעמיה דאמר לעיל ו' טפחים ותו לא. הלכך זה שבחוק עשרה חבוב חבור
 למשכב ומטמא שנים ופוסל א' כל זמן שלא פירש אצל מה בחוק לעשרה לא חבוב חבור למשכב. ודיעו כפירש דמטמא אחד ופוסל א' :

רבי יוסי אומר נישא הזב על המטה ועל
 המזון (א) שפחים (א) כמבוא שנים ופוסל אחד. מעשרה ולח"ז (ב). מ"מ
 המזון בלבד אצל לא לטמא והיו מטמא שנים דהיינו ראשון ושני ופוסל א' והוא שלישי שהוא פסול בתרומה בלבד והמזון כל זמן
 שלא פירש מן המטה חשיב כאב הטומאה. ומטמא ב' ופוסל אחד. אצל לאחר שפירש לא היה אלא כולד הטומאה ומטמא אחד ופוסל
 א' כדן נוגע במשכב הזב : ר' יוסי אומר וכו'. ר' יוסי לטעמיה דאמר לעיל ו' טפחים ותו לא. הלכך זה שבחוק עשרה חבוב חבור
 למשכב ומטמא שנים ופוסל א' כל זמן שלא פירש אצל מה בחוק לעשרה לא חבוב חבור למשכב. ודיעו כפירש דמטמא אחד ופוסל א' :

מלאכת שלמה

ד ר' יוסי אומר נישא הזב על המטה והמזון עשרה שפחים. כד מלאתי מוגה :

ישראל בועז

ר"מ. דהיינו בין רב או מעט. וכן משמע נמי משתימות פירוש רבותיו.
 אה"כ מדפסקינהו דבני שירי מ"זרן. בין דני מ"זרן כשרוך למטה. היה
 ל"ל לכאורה ל"מ מרבנותיו. דשירי מזרון נקט. לאו היינו כשירי אויב
 (פרה ספ"א) וכ"כ לעיל (פ"ה סמ"א) שירי מזון דהיינו אחר שנתקלקל. רק
 היינו מה ששאר מהמזון מדולדל שאין בו כדי כריכה. או דוקא כשהוא ז"מ
 רגיל לחתכו. משום כדי לעשות ממנו חבק לחמור. ולא נפחות מזה. ומל"ו
 לשון שירי. גם דבר המדולדל כמו כורכן בשירי לשון (פרה פ"ג מ"א) :
 (ד) כך ל"ל. ודלא כמשמע לכאורה מהמ"מ דמ"ל. שחבשו בו גם ממעל לגב
 החמור. וזה תמוה. דהרי לפי חשבוני שמסרו לנו ח"ל (סוכה ד"ז) דכל
 ש"ס בבקיפו ג"ס יש ברחבו טפח. א"כ אם יהיה מזרון בת ז"מ ראוי להקיף
 בו גוף החמור. ע"כ שיהיה עביו של החמור רק קלת יותר מנ"ס. אה"כ
 עלמו. נקט הכא נישא על המטה ומזון. ור"ל דרק ר' יוסי מחלק בין
 כמטה : (ב) ר"ל אה"כ חלק של המזון שהוא חוץ מה"ט ששמונים
 להמטה

אחרונה

ויש ראי' לזה מדנקטא מתני' לישא דמטמא שנים ומטמא א' ולא מני מדרס ומנג
 מדרס כדמני במתני' ללקמן אלא דהכא לוכא מדרס בלא אלא נוגע במדרס היו
 וקי"ל רפ"ה דזבים דלפי' בשעת מנעו לא מטמא אה"כ ואינו אב אלא לאולכין
 ומשקין ואלו מדרס גמור מטמא אה"כ להכי נקט הכא מטמא שנים ומטמא
 אחד דהך לישא לפנין אולכין ומשקין שייך במ"ס רכב מטמא למך כפ"ה מה"ל
 משכב וכזה טולין דברי הר"ש כסוגן אצל הרמב"ם בחבורו שיהי מלשון המטה
 ובתא לשון מדרס ומנג מדרס משמע דמ"ל דמזין היולא היו מדרס גמור וזהו
 שכתב המטה למך ל"יבה דלף אחר שפירש לא פרה מדרס מיניה אצל דברי
 הר"ש נראה יותר לישא דמתני' כותיה ופי' מ"ס לעיל אפי' אי היו מדרס
 ממש משפירש דכלל ליה שיעורא פרה זו המדרס : ר' יוסי אומר נישא הזב
 בו חוץ לשפירש מטמא אחד ופוסל אחד. פי' הר"ב חוץ לשפירש אפי' שלא פירש
 כמו דפירש דמי. וז"ל אי כמו דפירש דמי צמה נשתא הא ליכא נגיעה כיון
 דמבטל ליה כשירש. ואין לומר דלגבי המטה חשיב כמלאן דפירש כיון שאין בו
 זורך למטה ומ"מ לחלק שבחוק פשרה לא חשיב כפירש והיו נוגע כנוגע במשכב
 עד שלא פירש. הא ליהא דכלי הטובב בלא עד שלא פירש אינו מטמא בגדיים
 וכלים אלא אולכין ומשקין לחוד ודוקא אה"כ הנוגע המטה בגדיים עד שלא פירש
 אצל כלים אפי' עד שלא פירשו אין מטמאין כלים כדחתן פ"ק דהלכות מ"ה אמר
 בזהם חנבדיים וכ"כ הר"ש רפ"ה דזבים. ונראה דלאו דכמלאן דפירש היו אלא
 שפירש כפירש והיינו מתני' דפי' לעיל דפ"ו ומ"מ ל"יבה דהמטה דמ"מ ל"יבה דהמטה
 משפירש ור"ל לקיים לר"מ טמא ולר"י עכור והלכך לר"מ כולו היו ונתמא
 במדרס עלמו. ולר"י יותר משפירש לאו יד הוא ומ"מ טמא מנג כיון שלא פירש
 ונוגע במדרס הוא ואינו אלא ראשון כדן כלי כנוגע במדרס שאינו מטמא כלים
 כדחתן פ"ק דהלכות מ"ה ל"יבה דלגבי אולכין ומשקין כלים הנוגעים בלא עד שלא
 פירשו שפין אולכין ראשון ומטמאין שני ופוסקין השלישי. והכא קמי' מטמאין
 א' ופוסקין אחד. מתני' דהכא אה"כ במתני' דפ"ה דזבים דקמי' זה הכלל כל
 הנוגע בחלק מכל אבות הטומאות שבמורה מטמא אחד ופוסל אחד חוץ מן
 האדם. ומוכח דכלים אין מטמאין אלא אחד ופוסקין אחד בלולין נמי אלא
 דהם בגלל שהם כה"כ הר"ש מחוספסא בלא כ"ל הכי אלא דלגבי אולכין היו
 הכלי אב ומילק הר"ש דמתני' מדלוקייהו דמ"מ כדחתן. וא"כ מתני'
 דהכא נמי מדלוקייהו איירי במתני' דזבים וא"ל וע' במשנה למך כפ"ה מה"ל
 משכב

שניטלו שתי ארוכות. שנה ולא נשתברו והן ראיות להחזיקן למקומן הלכך לא טהרה המטה ממומחה בנטיילת הארוכות: נשתברו חדשות טמאה. שהרי הישנות קיימות ולא נשחטו הנקבים והיו נשתברו אבר אבר וכל אבריה שלמים. אבל נשתברו הישנות טהורה. לפי הישנות הן שהיו במטה כשנטמאה וכשנשתברו היו המטה שבר כלי דלא חזיא בלא ארוכות: ו תיבה שנפתחה מלמעלן. הכוונת שלה: טמאה טמא מת. לכיון דשוליה קיימים אכתי חזיא לתשימם ודוקא טומאה מת אבל לא טומאה מדרס דלא חזיא לשיבה: נפתחה מלמעלן בשוליה בטל בית קבול שלה וטהורה לגמרי: מגורות שלה. אולרות שבה דהיינו

תיבה שפתחה מלמעלה טמאה טמא מת. עיין בפ' הר"ב מ"ט ומשכר דל"ג לה הכא וכן ראיתי בדפוס י"ן שבגמ' : נפתחה מלמעלן כו'. וה"ל תנן לקמן משנה ט ועיין בפ"ב מ"ח: נפתחה מלמעלן טהורה. פי' הר"ב בטל בית קבול שלה כו'. אע"פ שאפשר לישב עליה (בבבא). מפני שעיקר מעשיה לקבלה וכבר בטל העיקר הרמז"ס פכ"ו מה"כ (הלכה ו') ועיין [מ"ע] לקמן מ"ט ד"ה מפני: ואינם חבור לה. כלותן ששינו במ"ג

טמאין טומאת ערב. פרשו: טמאין טומאת ערב. מטה (ט) שנמלו שתי ארוכות שלה (ט) ועישה לה חדשות. ולא שנה את הנקבים (ט) נשתברו חדשות טמאה (ט). ויישנות (ט) טהורה (ט) שהכל הולך אחר הישנות (ט): ו תיבה שפתחה מלמעלה טמאה טמא מת (ט). נפתחה מלמעלה טמאה טמא מת (ט). מגורות שבה (ט) טמאות (ט) ואינם חבור לה (ט):

ח"ג. ו נשתברו ט' ג"ג נשתברו טמאה חדשות וישנות טהורה ט'. ו שפתחה וט' ג"ג שפתחה מלמעלה טמאה טמא מת נפתחה מלמעלה ט'.

תורתל

ולא שינה את הנקבים טמאה נשתברו חדשות טמאה. כך הגיה הרב ללאל אשכנזי ז"ל וכך נראה מפ' הרמז"ס ז"ל המונה: נשתברו חדשות טמאה. דלא חזיא לא עשה לה חדשות טמאה היא בקצרה ושתי כרעים והיא דקט ועשה לה חדשות לאשמועי' דאם נשתברו הישנות אע"פ שכבר עשה לה חדשות טהורה: ו תיבה שפתחה מלמעלה טמאה. גרסי' ובסמך כ"ג ט' גריסא שונה דין תיבה שפתחה מלמעלה וכלקמן בפ"ד דמחלק בין פתחה

מלאכת שלמה מלמעלה טמאה טמא מת (ט). נפתחה מלמעלה טמאה טמא מת (ט). מגורות שבה (ט) טמאות (ט) ואינם חבור לה (ט):

מלאכת שלמה

מלמעלה טמאה טמא מת (ט). נפתחה מלמעלה טמאה טמא מת (ט). מגורות שבה (ט) טמאות (ט) ואינם חבור לה (ט):

מלאכת שלמה מלמעלה טמאה טמא מת (ט). נפתחה מלמעלה טמאה טמא מת (ט). מגורות שבה (ט) טמאות (ט) ואינם חבור לה (ט):

מלאכת שלמה

מלאכת שלמה מלמעלה טמאה טמא מת (ט). נפתחה מלמעלה טמאה טמא מת (ט). מגורות שבה (ט) טמאות (ט) ואינם חבור לה (ט):

מלאכת שלמה מלמעלה טמאה טמא מת (ט). נפתחה מלמעלה טמאה טמא מת (ט). מגורות שבה (ט) טמאות (ט) ואינם חבור לה (ט):

מלאכת שלמה

מלאכת שלמה מלמעלה טמאה טמא מת (ט). נפתחה מלמעלה טמאה טמא מת (ט). מגורות שבה (ט) טמאות (ט) ואינם חבור לה (ט):

מלאכת שלמה מלמעלה טמאה טמא מת (ט). נפתחה מלמעלה טמאה טמא מת (ט). מגורות שבה (ט) טמאות (ט) ואינם חבור לה (ט):

מלאכת שלמה

מלאכת שלמה מלמעלה טמאה טמא מת (ט). נפתחה מלמעלה טמאה טמא מת (ט). מגורות שבה (ט) טמאות (ט) ואינם חבור לה (ט):

כלים המפרק פרק יט

ד' התורמל . שם פ"ז ס"ז :
החמה . שם פ"ז : ח' תרבה .
שם פ"ז ס"ז ופ"ז ס"ז :

פרושי מהר"ח

פ"ז מ"ט (הוי"ט ד"ח)
ר"מ כ"ו ראויה למטה
ב"ו ע"כ . רצה בזה להביא
לא פליג ר"מ בפ"ו דשם
התם אם נפתחה למטה
טהורה אף ש"כ אפטר
כחיים לשבב עליה ולא
ימטרו לו עמוד ונעשה
כלאכתנו עמוד נפתחה
למטה ואינו ראוי לפלאכה
דלא דמי דשם בתחלה לא
היתה ראויה למירם
שהיתה פתחה ספמלה
אף שהיום ראוי בשל
העיקר שפ"ז . הבא
דבההיה נעשה ג"כ
לפרם ובתוים ג"כ ראוי
לפרם והכמים א"ה
מסדרין כמו שפ"ו הרב
גוי"ט בשם הרמב"ם וק"ל :

פרק דלקמן : ד' התורמל . פ"ה הר"ב כ"ס גדול של עור שהרועה כו' . ועיין מ"ט [הר"ב] במ"ד פט"ו : שבציים שלה מקבלות עמה . כחז הר"ב כשמשטיין עורות האילים והחשים הזכרים נשאר העור שבמקום הכלים כמין כ"ס קטן . ולשון הרמב"ם כמו שני טדיים קטנים : מהורות שאינם מקבלות כדרכן . לשון הרמב"ם כאשר נקרעו אליו העדים הנה היא טהורה לפי שאי אפשר שהקבל כמו שהיה דרכה לקבל . ר"ל מלך פיה אשר תמשך בתוך העור ע"כ . אבל בגמ"ה הנה הם טהורות לפי שא"ה שיקבלו כמו שהיה דרכם לקבל ר"ל מלדדי פיותיהן אשר הם בתוך העור . ובחיבורו פ"ז מה"כ [הלכה ח] העתיק המשנה כלשונה : **רבי מאיר** מטמא . הואיל ופתחה מלדה . ולא נפתחה למעלה ראויה למדרם כשהיתה וכל המיטמא טמא

מדרס

תוספות אנשי שם
ד' בר"ב ד"ה ע"ה ש"ה
כ"ו הזכרים ועיין מן המה
כ"ז וכו' הכריז והלאה .
(ה"ט) : **מ** או שאין לה
לזכר כו' . ל"ה בכל הספרים
והמסו מלא או הא תקווינו
בניו דל"כ אין ראויה לישיבה
גמ"ס הר"ש והר"מ וכו' להק
משמע לכן נלמד למחקו
וכ"ל ושאלו לה לזכר כו'
ומה"מ הר"ב משמע דר"י
לפרם גמ' מלך כ' ה"ה
בלכה כר"י מיהו ראויה
תקבור פ"כ ס"ז ס"ס
ולא חילק והחייב לא העיר
ע"ז וע' בחייט פ"ז ח"ק
דאהלה ד"ס אר"י וי"ל
(ס"ה) : ה"ה ד"ה ר"מ
גו' וכל המיטמא כו' .
וע"ז הר"מ כפ"י נראה כי
גם לדעת ר"מ אינה עומה
וק פתח ולא עומה וזה
לדעת חכמים בכרים וכפחות
דש"ס דס' מוריס חכמים
ש"ס נפתחו אף שאין
מפ"ז

תוספות אנשי שם

ד' בר"ב ד"ה ע"ה ש"ה
כ"ו הזכרים ועיין מן המה
כ"ז וכו' הכריז והלאה .
(ה"ט) : **מ** או שאין לה
לזכר כו' . ל"ה בכל הספרים
והמסו מלא או הא תקווינו
בניו דל"כ אין ראויה לישיבה
גמ"ס הר"ש והר"מ וכו' להק
משמע לכן נלמד למחקו
וכ"ל ושאלו לה לזכר כו'
ומה"מ הר"ב משמע דר"י
לפרם גמ' מלך כ' ה"ה
בלכה כר"י מיהו ראויה
תקבור פ"כ ס"ז ס"ס
ולא חילק והחייב לא העיר
ע"ז וע' בחייט פ"ז ח"ק
דאהלה ד"ס אר"י וי"ל
(ס"ה) : ה"ה ד"ה ר"מ
גו' וכל המיטמא כו' .
וע"ז הר"מ כפ"י נראה כי
גם לדעת ר"מ אינה עומה
וק פתח ולא עומה וזה
לדעת חכמים בכרים וכפחות
דש"ס דס' מוריס חכמים
ש"ס נפתחו אף שאין
מפ"ז

משנה אחרונה

דהתם אחי ענה דיומק
שקבעו כולן ומ"מ לא
דמי כדכ"ס דהתם
אפי' לטומאה אינם חיבור
וכ"ה לטהרה איירי כדפ"י :
ד' היום שבתו עמא
שהיום שבתו עמא
מגורות כתיבה . הר"ש
והר"ש . וי"ל דלרין
למיטמי תורמל וי"ס
תשום קיפא דלויים אינם
כתיב נפתח
החמת לזכר והניטום שלמי'
הסריס . והמילוק דהכ"ס

פרק דלקמן : ד' התורמל . פ"ה הר"ב כ"ס גדול של עור שהרועה כו' . ועיין מ"ט [הר"ב] במ"ד פט"ו : שבציים שלה מקבלות עמה . כחז הר"ב כשמשטיין עורות האילים והחשים הזכרים נשאר העור שבמקום הכלים כמין כ"ס קטן . ולשון הרמב"ם כמו שני טדיים קטנים : מהורות שאינם מקבלות כדרכן . לשון הרמב"ם כאשר נקרעו אליו העדים הנה היא טהורה לפי שאי אפשר שהקבל כמו שהיה דרכה לקבל . ר"ל מלך פיה אשר תמשך בתוך העור ע"כ . אבל בגמ"ה הנה הם טהורות לפי שא"ה שיקבלו כמו שהיה דרכם לקבל ר"ל מלדדי פיותיהן אשר הם בתוך העור . ובחיבורו פ"ז מה"כ [הלכה ח] העתיק המשנה כלשונה : **רבי מאיר** מטמא . הואיל ופתחה מלדה . ולא נפתחה למעלה ראויה למדרם כשהיתה וכל המיטמא טמא

מדרס

תוספות אנשי שם
ד' בר"ב ד"ה ע"ה ש"ה
כ"ו הזכרים ועיין מן המה
כ"ז וכו' הכריז והלאה .
(ה"ט) : **מ** או שאין לה
לזכר כו' . ל"ה בכל הספרים
והמסו מלא או הא תקווינו
בניו דל"כ אין ראויה לישיבה
גמ"ס הר"ש והר"מ וכו' להק
משמע לכן נלמד למחקו
וכ"ל ושאלו לה לזכר כו'
ומה"מ הר"ב משמע דר"י
לפרם גמ' מלך כ' ה"ה
בלכה כר"י מיהו ראויה
תקבור פ"כ ס"ז ס"ס
ולא חילק והחייב לא העיר
ע"ז וע' בחייט פ"ז ח"ק
דאהלה ד"ס אר"י וי"ל
(ס"ה) : ה"ה ד"ה ר"מ
גו' וכל המיטמא כו' .
וע"ז הר"מ כפ"י נראה כי
גם לדעת ר"מ אינה עומה
וק פתח ולא עומה וזה
לדעת חכמים בכרים וכפחות
דש"ס דס' מוריס חכמים
ש"ס נפתחו אף שאין
מפ"ז

מלאכת שלמה

כחזו בפ"ו ס"ו ו"ה : **ד' התורמל** שנפתח הכים שבתוכו טמא . כד וקאי נפתח אכ"ס שבתוכו וכן הוא ברמב"ם פ"ו דהלכות כלים ס"ו ז' ח' : טהורות . קאי לחמת אע"פ שהלשון דחוק וכן משמע מהוך פ"ו הרמב"ם

* וכן ח"כ כ' כן משמע דפ"י . וע"ז נ"ס ח"ג ס"ז וכו' וכן פ"ז ס"ז : דין זה כתבו ברמב"ם ע"ז ולרין יושב . פ"ז :

יבין

בזריכין ז"ל וכו' (וע"ז ע"ז ס"ו ו"ה) מיהו שבציים שלימין . אפי' ח"ל ז"ל . הן חיבור ז"ל . וכזית התבלין (ע"ז פ"ג מ"ז) : תורמל הוא כ"ס של עור שבהרועה . והסורין בדפנותיו שבציים כמה החיות של עור . כדי שיהיה תוך חללו כמה כ"ס קטנים להניח שם חפצים נפרדים שלרין לכן כל היום שבתו שדה . ונקרע ונפתח הכים הגדול שבהן : (גח) אם עמא היה הכים הגדול . נשאר והסתח הכיסין הקטנים בטומאת הכים הגדול כבתחלה . וגם להבא . ע"כ הכים הקטנים מק"ט כמו במגורות לעיל : (גח) הכל כולעל במגורות . וקמ"ל תורמל . דלא מייביעא מגורות שים לכל ח' דפנות וחלול בפ"ע . אלא שמתחברים יחד . אלא אפי' תורמל שהכים הקטן . אינו רק חתובה אף מעור שהפורה מג' שפתותיו על דופן הגדול . נמלא שדפנות הגדול הם ג"כ דופן להקטן הפנימי . אינו חיובר להקטן : (ס) שלייכע בל"ה והוא טר מעור לשום כתיבו מים ושאר מקטין : (ס) דהמפטיט עור כתיבה לזרך עור . אינו חוקך העור כלל לארצו . כמו שמפטיטין בזמניו . אלא מפטיטה כתיב בעגול . ומתחיל בחחורי הכתימה ומפטיט כתיב בעגול עד האזאר (פחולין פ"ז מ"ג) והיינו כדי למעט הפירות כל מה דאפשר כהטור ונמלא שב' הכיסין שביני הזכר היו תלויין בהם בחיי הכתימה . גם הם נשארזו בהעור שהפטיט . ופה ז"ק של ז' הכיסין פטוח לפניו להטור . וכשממלאין הטור נמלאו גם הן מהמשקין שבתו : (סב) שהותין ז' כיסין נטלו שולים שלהן : (סג) ר"ל אף על גב דאף שנפתחו שולים שלהן . אפילו הכי כשיראה שיקבלו גם הם יכול להפנות שולי הכיסין כלפי מעלה . כה"ה

אפי' קבלה שלהן זו לא היה מתחלה כך והשתא פנים חדשה בל לכאן . ואמק"ל עד שיעשה בה מעשה . ע"ד שיהתם בהן בזמן זה . מיהו ז"ק החמת הגדול . נשאר בטומאתו . וכמגורות תיבה לעיל . אבל ל"ל דלתיב הפסיק התנח בזמן תורמל וחמת בין דמי ושייכי אהדדי : (סד) דמלאפשר להשתמש בעיקר השמטיין שבתוך התיבה אף בשעה שישב עליה הזכר . אין אומרים לו עמוד חמת . (סו) דין קטן ענה עליה : (סז) ר"ל או אפי' גבוה י"ט . אבל אין שפה למעלה כתיב גבוה טפח . דבשלמא בשמנכה התיבה מי"ט . שאז רגלי היושב עליה נכמכים בארץ . אז אין הרגלים מחקים מהשפה . אבל כשהתיבה גבוה י"ט . רגלי היושב עליה נשארים תלויות באויר בשעה שיושב עליה . והן מחקים עי"ז מהשפה שתחת הירכות . ואין נוח לישיב עליה [מידוהו מכל רחמינו המפדשים נראה דמתיב לפיטמא צניקן שיהיה נמוכה מי"ט . וגם שלא יהיה לה לזכר . אז מק"ט מדרס ולפ"ז נרין לגרום כדכתיב ר' יוסי . ושאלו לה לזכר] : (סח) ר"ל שהתיבה שפתחה מלדה ניטול כסוי שלה : (סח) אע"פ שכשיפתח פתחה שמן האד לא יהיה לה ז"ק . אפי"ה מק"ט . מדעכ"פ כשפתחה כהיום נשאר ז"ק שלה (י"ב) : (סח) אף במדרס . דמדפתחה בלדה . עדיין חזיא לישיבה כבתחילה . והרי כל המק"ט מדרס . מקבל גם שאר עוממות [גדה פ"ז מ"ג] . ולרתוי"ש [קטן סכ"ד] דבנתקלקל הכלי

כחזו בפ"ו ס"ו ו"ה : **ד' התורמל** שנפתח הכים שבתוכו טמא . כד וקאי נפתח אכ"ס שבתוכו וכן הוא ברמב"ם פ"ו דהלכות כלים ס"ו ז' ח' : טהורות . קאי לחמת אע"פ שהלשון דחוק וכן משמע מהוך פ"ו הרמב"ם

